

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

**”Polisen blir mer som människor när
dom rör sig i området”**

En kvalitativ utvärdering av boendes attityder till områdespolisen i
Hjällbo och Hammarkullen

Socionomprogrammet
C-uppsats, våren 2011
Författare: Rita Falkenberg
Ingela Svensson
Handledare: Ninni Carlsson

Ett stort tack!

Vi vill framförallt tacka alla de boende som har deltagit i vår studie. Utan er hade det inte varit möjligt att genomföra uppsatsen. Tack vare er har vi lärt oss jättemycket under resans gång!

Vi vill tacka områdespoliserna för att vi har fått ta del av er verksamhet i form av tidigare forskning samt opublicerade dokument. Men framförallt ett Tack, för att vi fick vara en del av ert utvärderingsarbete. Vi har lärt oss mycket!

Tack till Ninni Carlsson, vår handledare, som har stöttat oss genom hela uppsatsskrivandet. Men även för dina konkreta råd och stora engagemang i vår studie. Utan dig hade studien inte utformats till vad den är idag! Tack för dina varma ord och uppmuntringar när vi har behövt dem som mest och din tillgänglighet via e-post samt telefon.

Tack alla våra vänner och familj för vår brist på engagemang i vardagslivet. Vi uppskattar alla goda råd och uppmuntringar vi fått på vägen. Nu när uppsatsen äntligen är klar kommer vi att kunna återgå till de vänner och familj som vi har saknat. Vi vill även tacka varandra för att vi stod ut med varandra under dessa månader!

Göteborg mars 2011

Rita Falkenberg

Ingela Svensson

ABSTRACT

Titel: ”Polisen blir mer som människor när dom rör sig i området” - en kvalitativ utvärdering av boendes attityder till områdespolisen i Hjällbo och Hammarkullen

Författare: Rita Falkenberg och Ingela Svensson

Nyckelord: Områdespolisen, synlighet, trygghet, förtroende, attitydobjekt, ”vi” och ”dem”.

Syftet med vår studie är att undersöka *boendes attityder till områdespolisen i Hjällbo och Hammarkullen*. Utvärderingar av boendes attityder till områdespolis tycks inte alls vara beforskat i Sverige. Dock finns det internationella studier som belyser forskningsfältet. Men de studier som finns utgår främst från ett kvantitativt angreppssätt, dvs. siffror och statistik. Därför vill vi genom denna utvärdering ge en djupare förståelse av attityder genom en kvalitativ studie, som utforskar upplevelse och attityder kring ämnet. I vår studie ställs följande frågeställningar; *Vilken synlighet och närvaro av områdespolisen har de boende erfart? Hur beskriver de boende i Hjällbo och Hammarkullen sina upplevelser av trygghet respektive otrygghet i förhållande till områdespolisen? Hur beskriver de boende sitt förtroende för områdespolisen?*

Utifrån syftet och frågeställningar har vi valt att använda oss utav observationer och personliga intervjuer som metod och tillvägagångssätt. Observationsstudien genomfördes under tre dagar i den förort, som områdespolisen i Göteborg arbetar i. Observationsschemat utgick ifrån områdespolisens synlighet, stämningen i området samt vår egen subjektiva trygghet i relation till området. Därefter ville vi få en inblick i förorten för att kunna försöka förstå de boende och områdespolisens arbetsmetoder.

Intervjuerna genomfördes genom en kartläggning av boendes attityder i området, det var 20 boende som deltog i intervjuerna.

Uppsatsens teoretiska utgångspunkt utgår ifrån följande centrala begrepp; social kategorisering, stereotyper, attityder, ”vi” och ”dem”, ingrupp och utgrupp samt stämplingsteorin. När vi skulle börja bearbeta det insamlade materialet, valde vi att använda oss utav ett fenomenologiskt förhållningssätt.

Resultaten visar att det finns två typer av så kallade attitydobjekt, dvs. den ”goda” områdespolisen och den ”negativa andra” polisen. Områdespolisens beskrivs som ”mänsklig” god och pålitlig medan den ”andra” polisen uppfattas som frånvarande, misstänksam och misstrogen. I analysen finns utgångspunkter ifrån positiva attityder till områdespolisen. Därefter återkommer negativa attityder till den ”andra” polisen utifrån ett ”vi” och ”dem”.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING.....	1
SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	2
Begreppsförklaringar	2
UPPSATSENS DISPOSITION	2
2. BAKGRUND.....	3
OM DEN LOKALA POLISVERKSAMHETEN GENERELLT I SVERIGE	3
Områdespolisen i Göteborg.....	4
3. DET AKTUELLA FORSKNINGSLÄGET	5
FÖRORTEN OCH BOENDES TIDIGARE ERFARENHET AV POLISEN I FÖRORTEN	5
BOENDES ATTITYDER TILL OMRÅDESPOLISENS FORMELLA ELLER INFORMELLA KONTAKT.....	6
TRYGGHET ELLER OTRYGGHET SAMT DESS KONSEKVENSER	6
Allmän trygghet respektive otrygghet och skillnader mellan grupper	6
Hur arbetar polisen eller områdespolisen med trygghetsskapande i förhållande till de boende?.....	7
ALLMÄNHETENS FÖRTROENDE	7
Attityder till polisens bemötande	7
Attityder till ett bristfälligt förtroende.....	8
SAMMANFATTNING AV DET AKTUELLA FORSKNINGSFÄLTET	9
3. CENTRAL TEORI OCH BEGREPP	10
STÄMPLINGSTEORI	10
SOCIAL KATEGORISERING.....	11
ATTITYDER.....	11
”VI” OCH ”DEM”	12
4. METOD.....	13
KVALITATIV ANSATS	13
LITTERATURSÖKNING.....	13
URVAL	14
Observationer	14
Intervjuer	14
URVALSPROCESSEN.....	14
Observationerna	14
Intervjuerna	14
TILLVÄGAGÅNGSSÄTT VID INSAMLING.....	15
Observationerna	15
Intervjuer	15
BEARBETNING AV MATERIAL OCH ANALYS	16
Observationerna	16
Intervjuer	16
ETISKA ÖVERVÄGANDEN	17
Informationskravet	17
Samtyckeskravet.....	17

Konfidentialitetskravet	17
Nyttjandekravet	18
KVALITETSASPEKTER	18
Validiteten	18
Reliabiliteten	18
Generaliserbarhet	19
FÖRFÖRSTÅELSE.....	19
METODDISKUSSION	19
5. RESULTAT	21
OBSERVATIONER	21
INTERVJUERNA.....	22
Vilken synlighet och närvaro av områdespolis har de boende erfarit?	22
Attityder till den närvarande områdespolisen	22
Attityder till den ”andra” polisen som frånvarande.....	23
Hur beskriver de boende i stadsdelen sina upplevelser av trygghet/otrygghet i förhållande till områdespolisen?.....	23
Trygghet förenat med områdespolis.....	23
Otrygghet förenat med ”annan” polis.....	24
Olika gruppers otrygghet.....	25
Attityder till den förstående områdespolisen	25
Att bara polisanmäla till områdespolisen tycks samtliga informanter yttra sig om. Områdespolisens tillgänglighet, agerande, bemötande och framförallt relation med de boende har påverkat att informanterna väljer att polisanmäla till och uppleva ett förtroende för områdespolisen.	26
Attityder till den ”andra” polisen som bristfällig i förtroendeskapande	26
SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION AV RESULTATET	28
6. ANALYS	29
DEN ”GODA” OMRÅDESPOLISEN	29
Positiva attityder till områdespolisen genom den kognitiva komponenten.....	29
Positiva attityder till områdespolisen genom den affektiva komponenten	29
Positiva attityder till områdespolisen genom den beteendemässiga komponenten.....	30
DEN ”NEGATIVA ANDRA” POLISEN	31
Negativa attityder till den ”andra” polis genom den kognitiva komponenten	31
Negativa attityder till den ”andra” polisen genom den affektiva komponenten	32
Negativa attityder till den ”andra” polisen genom den beteendemässiga komponenten .	33
7. SLUTSATSER.....	34
VAD HAR OMRÅDESPOLISEN LYCKATS MED?.....	34
FÖR FRAMTIDEN	35
FÖRSLAG TILL FORTSATTAS STUDIER	36
LITTERATUR FÖRTECKNING	37
8. BILAGOR.....	40

1. INLEDNING

Avsaknad av polis och brottslighet i området, tycks den kriminologiska forskningen främst lyfta fram, när det talas om allmänhetens rädsla och otrygghet. När det gäller dessa tankar är det inte ovanligt således att oro och rädsla associeras med fler poliser som lösning. Citatet ifrån Sandstig (2010) belyser en medborgares tanke:

” /.../ Det spelar ingen roll hur många människor det är där ute, jag vägrar att gå utanför dörren på kvällen om det inte finns en polis i kvarteret. Så sa den äldre mannen i publiken som rest sig upp och tagit till orda. Han drev stämningen i lokalen till sin spets och större delen av åhörarna delade till synes hans åsikt /.../” – Sandstig (2010, s. 11)

Polismyndigheten är en stor organisation som oftast väcker många diskussioner utifrån positiva och negativa attityder och uppfattningar. Inte minst kan framställningarna yttra sig olika beroende på vem och vilket perspektiv man väljer att utgå ifrån. Men dock är områdespolisverksamheten inte ett lika debatterat ämne såsom den polisiära verksamheten i övrigt. Områdespolisen arbetar i förorter till Göteborg, där de tillträdde runt årsskiftet till 2010. Målet var att polisen skulle komma i kontakt med de boende i förorten, med fokus på synlighet, trygghet och förtroende för polisen i stort. Vi kom i kontakt med områdespolisverksamheten genom en av författarnas praktik, men det har funnits ett intresse, hos oss, kring organisationen sedan tidigare. Efter ett antal diskussioner, bestämde vi oss för att göra en utvärdering av boendes attityder till områdespolisen i Hjällbo och Hammarkullen. Anledningen var att det inte fanns mycket studier kring områdespolisarbetet i Sverige i anknytning till boendes attityder. Men också för att vi märkte att boendes attityder tog en stor plats i media, utan en egentligen grundläggande analys av attityderna samt hur de negativa attityderna kan reduceras. Framställningarna, enligt vår mening, tycks mestadels utgå från den redan befintliga attityden och inte den egentliga bakgrunden till värderingen. Forskningsvärlden inom Polismyndigheten, tycks även mestadels utgå ifrån kvantitativa studier som syftar att mäta siffror i form av statistik (Knutsson och Partanen, 1986). Det finns således en bristande kunskap när det gäller vad polisen faktiskt gör samt dess effekter utifrån ett kvalitativt perspektiv.

För att återgå till citatet ovan, blir det grundläggande i vår studie att undersöka hur de boende i förorten beskriver sina upplevelser av trygghet respektive otrygghet i relation till områdespolisen? Vilken synlighet och närvaro av områdespolisen har de boende erfarit? Men även hur de boende beskriver sitt förtroende för områdespolisen? Flera forskare lyfter fram en brist av utvärderingar inom Polismyndigheten om effekterna av arbetsmetoderna och om det faktiskt hjälper med det polisen gör. En brist på utvärderingar kan leda till att polisen arbetar med metoder och verksamhetsformer som egentligen inte ger någon inverkan och istället överger det som ger bäst effekt i relation till medborgarna (Holgersson, 2009). Utifrån detta resonemang och personligt intresse blir det intressant att utvärdera boendes attityder till områdespolisen genom en kvalitativ studie.

Syfte och frågeställningar

Syftet med vår studie är att undersöka boendes attityder till områdespolisen i Hjällbo och Hammarkullen. För att kunna besvara vårt syfte bryts det ner i följande frågeställningar.

- Vilken synlighet och närvaro av områdespolisen har de boende erfarit?
- Hur beskriver de boende i Hjällbo och Hammarkullen sina upplevelser av trygghet respektive otrygghet i förhållande till områdespolisen?
- Hur beskriver de boende sitt förtroende för områdespolisen?

Begreppsförklaringar

Boende

När vi nämner boende i vår studie syftar vi till de personer som är bosatta i Hjällbo och Hammarkullen. Vidare menar vi de boende när vi refererar till informanter i studien.

Uppsatsens disposition

I nästa kapitel, *Bakgrund*, kommer en orienterad genomgång av problemområdet, dvs. diskussioner kring den lokala polisverksamheten generellt i Sverige och områdespolisarbetet i Göteborg. Vi har även några internationella utblickar. I *Tidigare forskning*, det tredje kapitlet, kommer vi att beskriva det aktuella forskningsläget i anknytning till vårt syfte och frågeställningar, genom begreppen synlighet, trygghet och förtroende som associeras med områdespolisarbetet. I det fjärde kapitlet, *Centrala begrepp och teori* kommer vi att skildra vilka teoretiska analysverktyg som vi tillämpar i vår studie samt centrala begrepp som är teoretiskt anknutna. Det femte kapitlet, *Metod*, beskriver och motiverar de metoder, urval och tillvägagångssätt som används i uppsatsen. De forskningsetiska aspekterna kommer även att förklaras.

Kapitel sex, *Resultat*, kommer ett flertal teman lyftas fram som varit framträdande utifrån studiens syfte och frågeställningar. Som avslutning till detta kapitel kommer en kort sammanfattning att göras, där de viktigaste resultaten presenteras. Nästkommande, kapitel sju, *Analys och diskussion*, kommer att tolkas och tydas med hjälp av resultat, begrepp och teori samt tidigare forskning. I det avslutande åttonde kapitlet, *Slutsatser*, återknyter vi till uppsatsens frågeställningar och syfte samt klargör vilka slutsatser studien har visat. Därefter kommer förslag till *Vidare forskning* inom forskningsfältet att redovisas.

2. BAKGRUND

Kapitlet innehåller först en orienterande genomgång av problemområdet, dvs. den lokala polisverksamheten generellt i Sverige, områdespolisarbetet i Göteborg och några internationella utblickar. Vi kommer senare att fokusera på det aktuella forskningsläget som anknyter till uppsatsens syfte och frågeställningar.

Om den lokala polisverksamheten generellt i Sverige

Som man kan se sker det satsningar i Sverige utifrån att polisen ska ha en lokal anknytning. Närpolis eller områdespolis är ett återkommande resonemang, enligt Holgersson (2008). Ur ett internationellt perspektiv framträder diskussionen på samma sätt, skriver Greene och Mastrofski (1988). I samband med att polisväsendet, i Sverige, i mitten av 1960- talet övergick i statlig regi, skedde det även en modernisering inom verksamheten, eftersom det tillkom en förbättrad teknologisk utrustning. Således lades tonvikt på en motorisering, dvs. att polisen, mer än tidigare, hade möjlighet genom bilpatrullering att befinna sig på större geografiska områden och därmed rycka ut vid brott (Brå 2000:4). Under 1970 – talet fick det motoriserade arbetet kritik, därför att det tog över polisens fotpatrullering. Något som diskuterades var att polisen distanserades från medborgarna. Den politiska styrningen efterfrågade att den polisiära närvaron skulle öka i och med en tidigare distansering. Regeringen ville att polisen skulle arbeta i lokalområdena genom en etablerad kontinuerlig kontakt med de boende. Vid mitten av 1990 – talet instiftades närpolisreformen. Målet var att polisens arbetsmetoder skulle förändras (Brå 2000:4). Eftersom det tidigare arbetssättet associerades med att vara reaktivt och händelsestyrt, dvs. att polisen arbetade med händelser som redan hade inträffat, istället för att redan tidigare finna de bakomliggande orsakerna till brott (Ursing och Blomqvist, 1994).

Närpoliserna skulle arbeta inom ett geografiskt begränsat område (Brå 2001:5). Genom närvaron i det lokala området skulle närpolisen bli en naturlig del i området. Vidare var avsikten att anonymiteten skulle brytas i förhållande till de boende. I och med detta skulle den sociala kontrollen öka på så sätt att boende inte blev anonyma, utan att det skulle finnas ett igenkännande. Detta skulle underlätta för närpolisen vid brott eftersom de då hade ett signalement. Närpolisen skulle även skapa förtroende genom sin tillgänglighet och service. Genom att närpolisen besatt kunskap för att möta boende, skulle de även bli tryggare i sin yrkesroll, vilket skulle förmedlas till de boende som de mötte. Detta skulle i sin tur bidra till ett ökat förtroende till närpolis (Ursing och Blomqvist, 1994). I Brå (2001:5) menar man att reformen generade positiva effekter i den mediala debatten fram tills 1990- talets slut. Därefter handlade mest framställningarna om hur misslyckad reformen var, vilket relaterade sig till resursbrist inom polisen (Brå 2001:5). Det talades om polisens bristande resurser eftersom det förekom nedskärningar. Således har närpolisverksamheten reducerats till att den bara återstår inom vissa regioner i landet. Något som också återgetts är att närpolisområdena oftast varit för små för att utöva en produktiv och målinriktad verksamhet (Brå 2000:4). Dock framhävs att decentraliseringen inom polisen ökar allmänhetens trygghet eftersom att polisen arbetar i nära kontakt med medborgarna (Brå 2000:4). Westin och Nilsson (2009) lyfter fram att den polisiära lokalanknytningen kan förstärka, exempelvis, förtroendet för polis. Eftersom

den lokala anknytningen minskar distansering vilket underlättar ett förtroendeskapande (Westin och Nilsson, 2009).

Områdespolisen i Göteborg

Polisens övergripande mål är att öka medborgarnas trygghet samt minska brottsligheten. I regeringsbrevet framgår det att områdespolisen ska vara särskilt inriktad på de övergripande målen samt delmål såsom; förtroende - och trygghetsskapande till boende (www.polisen.se). Områdespolisen tillträdde i Göteborg kring årsskiftet till 2010, de etablerades i fem stadsdelar som är förorter till Göteborg (Opublicerat dokument, 2010). De områden som har valts ut är förorter som kännetecknas av segregation och utanförskap som verkar i form av bidragsberoende, utbildningsnivå och arbetslöshet (Backenfall, 2007). Områdespolisen i Hjällbo och Hammarkullen arbetar i en utav dessa områden som har utsetts. I området arbetar områdespoliserna med en målinriktad verksamhet där *synlighet, trygghet - och förtroendeskapande* står i centrum. *Synligheten* vill områdespolisen uppnå genom fotpatrullering, spårvagnsåkning, uppträda i uniform, ingripa mot brott eller misstänkt brottslighet, söka upp brottsutsatta och hemvändande brottslingar (Opublicerat dokument, 2010). Genom områdespolisens närvaro ska möjligheter skapas till en kontakt med boende. Därigenom kan boende förmedla iakttagelser, tips samt andra underrättelser till områdespolisen. Antagandet blir också att boendes *trygghet* ska öka om områdespolisen och boende delar en gemensam problembild. Målet är sedan att områdespolisen ska arbeta med de problemen i området eftersom det kan öka tryggheten (Backenfall, 2007). Möjligheten att klara upp brott kan ha en inverkan på *förtroendet* och tryggheten i förhållande till de boende. Detta kan förklaras med att boende kan uppleva en ökad trygghet om risken för brottsutsatthet minimeras. Förtroendet kan då förhöjas i detta sammanhang, då boende ser förändringar med avseende på att områdespolisen griper gärningspersoner. Vidare vill områdespolisen också genom en relation med boende påverka dessa att delta i en rättsprocess genom polisanmälningar av brott, ställa upp som vittne eller målsägande (Opublicerat dokument, 2010).

Greene och Mastrofski (1998) menar att debatten kring polisens lokala anknytning kan vara varierande beroende på vilka intressen det finns för arbetet. Så vitt vi vet finns det inte några direkta skillnader när det gäller närpolisarbetet och områdespolisarbetet i Sverige. Greene och Mastrofski (1998) finner att det lokala polisarbetet inte sällan är en diffus och oklar verksamhet som kan yttra sig i många olika former samt strategier. Gemensamt för arbetet är att det sker nära medborgarna, vilket ska främja en kontakt mellan boende och polis i det specifika området. Sherman (1997) anser att det lokala polisarbetet inte har någon effekt på brottsligheten om det inte finns tydliga problembaserade riktlinjer.

3. DET AKTUELLA FORSKNINGSLÄGET

Eftersom det är en utvärdering vi har gjort av boendes attityder till områdespolisen i Hjällbo och Hammarkullen, blir det också aktuellt att närmare beskriva polisen i förorter. Vår genomgång av det aktuella forskningsläget visar att områdespolisarbetet inte alls tycks vara beforskat i Sverige. Men dock finns det några internationella studier som belyser områdespolisens metoder vid arbetet med *närvaro, trygghet – och förtroendeskapande*.

Förorten och boendes tidigare erfarenhet av polisen i förorten

Sernhede (2002) menar att Hammarkullen i Göteborg tillsammans med Rinkeby i Stockholm och Rosengård i Malmö, är de mest omskrivna förorterna när det gäller samhällets misslyckande. När förorterna byggdes i samband med miljonprogrammets sågs den som något framstående genom dess arkitektur och ”annorlunda” modernitet. Förorten kännetecknas nu som något utomstående, en främmande plats där hotfullhet och rädsla präglas i beskrivningarna (Sernhede, 2002). I Göteborg finns det en rapport som har lyfts fram kring rika och fattiga stadsdelar. Områden som Bergsjön, Gunnared och Lärjedalen kännetecknas av högre arbetslöshet än Torslanda, Älvsborg och Askim. Det är även stadsdelen Bergsjön som är den mest belastade när det gäller försörjningsstöd till skillnad från Älvsborg som har den lägsta belastningen. Utan tvekan kan man säga att områden som Torslanda, Älvsborg och Askim utgör rika stadsdelar medan bland annat, Bergsjön kan ses som en fattig stadsdel. Det går även att resonera om inkomstklyftorna som finns i dessa områden, som jämväl kan bidra till hur vi väljer att se på förorten och beskriva dess problematik (Göteborgs Stad, Stadskansliet, 2006).

I Frankrike finns det händelser under hösten 2005 som har blivit uppmärksammade. Det som skedde var att ungdomarna i förorten gjorde uppror genom olika våldsamma omständigheter som tog sig form i byggnader och bilar som sattes i brand. Att ungdomarna revolterade kan enligt Dikeç (2007) berott på ett långvarigt utanförskap som i sin tur har lett till motmaktstrategier och som uttrycker sig genom våldsamma händelser. Han menar att polisens tolkning och beskrivning av förorten har påverkat utformningen av problembilden och dess insatser. Därför resonerar Dikeç utifrån att det ska finnas andra infallsvinklar och synsätt förutom myndigheternas, när det talas om förorten och dess problematik (Dikeç, 2007). I Sverige lyfter Törnqvist (2001) fram en granskning av den polisiära närvaron i Hjällbo under 1980-talet. Konklusioner av granskningen visade att endast en av de åtta polismännen, som skulle befinna sig i området, var stationerad där. Tre år senare förenades bostadsbolag, föreningsliv och polisen för att gemensamt arbeta för en förändring. Med denna insats kunde de sociala problemen reduceras. Detta ledde till att polisen i området i en utvärdering belönades med goda ord. Törnqvist menar att det fanns en förtroendeklyfta mellan de boende och polisen under 1990 – talet i Hjällbo och Hammarkullen. Detta grundade sig i de kraftfulla polisinsatserna som uppstod när något hade inträffat. Vidare fanns det även en rädsla för att lämna polisbilarna, vilket ledde till att man inte mötte boende på dess egna villkor. I maj 1997 skickade polisen tjugo bilar på ett larm. Törnqvist (2001) menar att detta kan likna en ”amerikansk film” och att polisen ändå uttalar sig om att de inte kan komma till rätta med gemenskapen i förorten. Törnqvist (2001) påpekar att det även finns positiva bilder i Hjällbo och Hammarkullen som inte presenteras, såsom aktivt föreningsliv och grannsamhörighet. Förorten kan också förknippas med ett lokalsamhälle som kännetecknas av solidaritet, en känsla av ett ”vi” och därmed en social sammanhållning (Törnqvist, 2001).

Boendes attityder till områdespolisens formella eller informella kontakt

Knutsson och Partanen genomförde en observationsstudie 1986. Studien utgår ifrån ordningspolisens och kvarterspolisens arbetsmetoder med synlighet. Författarna diskuterar kring fem olika typer av aktivitetsgrupper för patrullering. De två centrala utav dessa är ingripandeverksamhet och kontaktverksamhet som sker såväl i bil som till fots. Den ingripandeverksamheten kan förstås utifrån polisens agerande vid brott eller ordningsstörningar. Ingripandet kan dels vara proaktivt eller reaktivt. Det först nämnda innebär att polisen personligen tar initiativet till ingripandet medan den andra reaktiva, är att personer utanför organisationen tar kontakt med polisen (Knutsson och Partanen, 1986). Kontaktverksamhetens utgår ifrån relationen mellan polis och boende som innebär att polisen samtalar med de boende. Men denna typ av aktivitet sker i mångt och mycket under fotpatrullering, anledningen kan vara att bilpatrulleringen oftast skapar en distansering till de boende (Knutsson och Partanen, 1986). Bilpatrulleringen har som metod blivit kritiserad, eftersom det inte finns studier som kan bevisa effekten av minskad brottslighet, brottsförebyggande åtgärder samt snabbare utryckningstider. Bilpatrulleringen tycks inte heller ha något inflytande på boendes subjektiva känsla av trygghet, menar Knutsson och Partanen (1986). Men en studie påpekar att fotpatrulleringen kan försvåra polisarbetet eftersom det blir problematiskt när det inte finns en tillgång till den tekniska utrustningen. I England förstärker områdespolisen sin närvaro genom att vara involverade i området och dess olika aktiviteter. Detta har till följd att områdespolisen får en relation till de boende genom engagemang och delaktighet i området (Singer, 2004).

Denna tanke leder vidare till Ashcroft, Daniels och Hart (2003), studie ifrån USA, som handlar om allmänhetens attityder till områdespolisen. Författarna inleder med två olika nivåer, för de boende att komma i kontakt med områdespolisen, dvs. formell eller informell. Den formella kontakten kan ses utifrån en telefonkontakt vid polisanmälan med polismannen, eller att boende vänder sig till polisstationen. Den formella kontakten utgår inte ifrån de spontana samtalen eller relationen. Den informella kontakten med områdespolisen utgår ifrån samtal mellan boende och områdespolis, som kan te sig vid fotpatrulleringen. Ashcroft et al. (2003) har i sin studie försökt att beskriva och kartlägga attityder, beroende på vilken kontakt som tas, om den är formell eller informell. De boende som har mest erfarenhet av den formella kontakten präglas utav mer negativa attityder till områdespolisen. Jämfört med den informella kontakten som skapar en betydligt positivare attityd till områdespolisen. Författarnas slutsats är att den informella kontakten är betydande för de boende i lokalområdet. Anledningen är att den informella kontakten medför bland annat att boende upplever en minskad rädsla att bli utsatt för brott, att ordningsstörningar minskar och en högre sammanhållning i området. Författarna finner även att åtalades informella kontakt, med områdespolisen förändrar negativa attityder ifrån tidigare ingripande situationer (Ashcroft et al., 2003). Men å andra sidan minskar egentligen inte brottsligheten genom fotpatrulleringen. Men ändå tycks boende uppleva att området känns tryggare, säkrare och att brottsligheten minskar (Policefoundation, 1981).

Trygghet eller otrygghet samt dess konsekvenser

Allmän trygghet respektive otrygghet och skillnader mellan grupper

Trygghet eller otrygghet kan vara svårt att mäta eftersom det inte finns entydiga svar och det är individens subjektiva upplevelse som avgör tryggheten. Överlag påverkar inte otryggheten individers vardag på så sätt att det medför praktiska konsekvenser. Men för en del personer kan otryggheten påverka livssituation eftersom man väljer bort aktiviteter eller tar en annan

väg samt färdmedel till platser (Brå 2007:14). När det gäller otrygghet kan likaså individens sociala erfarenheter och nätverk som finns omkring, där ”rykten” om hot och våld, kan förstärka personens uppfattning om risker för brottsutsatthet. En annan faktor som ökar tryggheten är den sociala integrationen. Om individer känner en tillhörighet och delaktighet i området där man bor ökar också tryggheten (Sandstig, 2010). Trygghet eller otrygghet ter sig olika mellan grupper i samhället. Kvinnor känner sig oftast mer otrygga än män, detta uttrycker sig genom att kvinnor upplever sig mer otrygga vid kvällstid i bostadsområdet. Kvinnor tenderar också i större omfattning än män att anpassa sitt handlingsutrymme efter otryggheten (Brå 2007:14). När det gäller personer med en annan etnisk bakgrund är de generellt mer otrygga än de som är födda i Sverige (Heber, 2007). Estrada och Nilsson (2006) menar att den ökade otryggheten kan bero på att personer med etnisk bakgrund oftast är marginaliserade grupper med avseende på ekonomiskt och social utsatthet. Vidare är det oftast de personer som lever i områden med högre brottslighet och i flerfamiljshus (Estrada och Nilsson, 2006). Gruppen äldres otrygghet kan betraktas utifrån en ökad otrygghet i bostadsområdet, vid kvällstid. Det är även denna grupp som upplever sig mest otrygga i detta sammanhang (Brå 2007:14). Äldres otrygghet kan också förstås utifrån ett samband med brottslighet, eftersom äldre oftast associerar otrygghet i anknytning till brottsutsatthet (Sandstig, 2010).

Hur arbetar polisen eller områdespolisen med trygghetsskapande i förhållande till de boende?

Polisen i sin helhet kan öka tryggheten genom att arbeta brottsförebyggande. Vid ingripande eller reducering, av det som får individer att känna sig otrygga, kan öka tryggheten. Emellertid är media en faktor, som medför att människor känner sig otrygga. Det betydelsefulla kan vara att polisen förändrar den otrygghet som skapas i media (Holgersson, 2008). Trygghet kan också förstås utifrån polisens synlighet, polisens närvaro vid kvällstid kan öka tryggheten (Sandstig, 2010). Bilpatrulleringen skulle inte bara öka polisens närvaro utan också allmänhetens trygghet. Med utgångspunkt i att allmänheten skulle veta att polisen fanns tillhands i området genom deras närvaro och tillgänglighet (Holgersson, 2008). Även om förutsättningarna var att bilpatrulleringen skulle öka tryggheten så har det egentligen utvecklats till en distansering mellan medborgare och polis (Brå, 2000:4). Holgersson (2008) menar att det inte räcker att allmänheten bara ser en polisbil, utan man vill också veta varför den befinner sig i området. Det är sällan allmänheten kan få svar på den frågan, enligt Holgersson (2008). Han anser att individen då kan hitta egna förklaringar till polisens närvaro, som till exempel, nu har det hänt något igen? Holgersson (2008) finner att detta snarare skapar en ”otrygghet”. I USA arbetar områdespolisen med att tydliggöra mål och syften så att boende ska förstå varför områdespolisen befinner sig i området (Rix, Joshua, Maguire och Morton, 2008). I England arbetar områdespolisen med samverkansaktörer för att förbättra den fysiska miljön på så sätt att skräp på gator samt torg städades upp och graffiti tvättas bort. Denna tanke leder vidare till att kriminaliteten ska minskas när en tillhörighet och gemenskap till lokalområdet, ska påverka boende att inte vilja begå brott. Vidare avser detta i sin tur att den subjektiva tryggheten ökar när färre brott i områdes begås (Singer, 2004).

Allmänhetens förtroende

Attityder till polisens bemötande

När det gäller allmänhetens förtroende till polis, påverkar det, för det första människor benägenhet att polisanmäla, ställa upp som målsägande eller vittne, men även polisens bemötande (Brå 2007:14). Skogan (2005) menar att den första kontakten präglar den negativa respektive positiva attityd till polisen. Om polisen själva initierar en kontakt (ofrivillig) med

medborgarna tycks attityden speglas av att vara negativ än om allmänheten själva tar en frivillig kontakt. Den frivilliga eller självständiga kontakten reflekteras som betydligt positivare. Skogan (2005) lyfter fram att det polisen gör på ”scenen” påverkar attityderna till polisen på olika sätt. ”Scenen” är de möten som sker på gatan mellan medborgare och polis. Det som Skogan finner är att bemötande, dvs. att polisen uppträder artigt, respektfullt, hjälpsamt, rättvist samt är villiga att förklara varför de befinner sig på platsen, skapar betydligt positivare attityder (Skogan, 2005) än om polisen istället agerar oprofessionellt eller oförnuftigt (Westin och Nilsson, 2009). I likhet med Westin och Nilsson, menar Sherman (1997) att om polisen har ett ”dåligt” bemötande till allmänheten och gärningspersoner, ju mindre vill personer ställa upp som vittne, målsägande eller polisanmäla. Om polisens attityd istället grundar sig på ”respekt”, medför detta att individer i större utsträckning vill samarbeta med polisen (Sherman, 1997). I en annan studie har det framkommit att de boende som upplever ett bra bemötande och tillgänglighet av områdespolisen erfar också ett högre förtroende (Yung-Lien och Zhao, 2010). Skogan (2005) skriver att individens erfarenheter till polis påverkar attityden när det gäller kvalitén i polisens arbete och tjänster. Men dock finns det studier som Skogan (2005) lyfter fram som poängterar att polisen tjänster inte egentligen har lika stor betydelse som de erfarenheter individer har till polisen. Medborgarnas positiva erfarenheter tycks och kan istället leda till ett effektivare och lättare polisarbete. Men det finns ändå forskning som utgår ifrån att tjänsterna som polisen utför spelar en stor roll i påverkan av attityder till polis. Dessutom finns det ett samband mellan polisens dåliga bemötande och att allmänheten inte har en vilja att delta i en rättsprocess samt att följa lagen även om polisen inte är i närheten (Sunshine & Tyler, 2003; Tyler, 1990 i Skogan, 2005). När volontärer arbetar inom områdespolisen verkar detta ha påverkat förtroendeskapandet till de boende, eftersom volontärerna blir en mellanhand (Ren, Cao, Lovrich och Gaffney, 2005).

Attityder till ett bristfälligt förtroende

I största allmänhet kan förtroende minskas både när polisen griper någon eller om de inte gör det. Westin och Nilsson (2009) anser att brutala ingripande som har fått en medial uppmärksamhet, kan påverka allmänhetens förtroende negativt. Thelin och Svantemark (2005) talar om den svenska bevakningsbranschen som växer sig starkare i Sverige. Författarna menar att ordningsvakter och bevakningsbranschen har fått ta över fler och fler arbetsuppgifter som egentligen är inom polisens arbetsområde. Slutsatsen, enligt Thelin och Svantemark (2005), är att bristande tillit till polisen resulterar i en kontakt med privata bolagen. Vidare är det personer med god ekonomi som har råd att köpa tjänster från bevakningsbranschen, medan de som inte har ekonomiska förutsättningar får vänta på en allt mer frånvarande polis, menar Thelin och Svantemark (2005).

Ett bristfälligt förtroende kan, enligt Björk (2006), speglas i vissa utsatta områden i Sverige. Han anser att ett flertal personer inte vill samarbeta med polisen eller rättsväsendet i övrigt. Förklaringen kan vara att individer inte vågar eller inte har en vilja att samarbeta. Dock är polisen den enda myndighet som ”äger” våldet i samhället. När människor inte känner förtroende för rättssamhället. Kan detta leda till konsekvenser, eftersom polisen är den enda myndighet i samhället som har monopol på våldet. En rädsla för repressalier ifrån andra aktörer kan då hindra människor ifrån att polisanmäla, ställa upp som målsägande eller vittne (Björk, 2006). Dock kan det vara problematiskt enligt Goldsmith, Finnstad och Reiner när allmänhetens skepsis förstärks eftersom det ingår i polisens uppgift att vara misstänksam (Björk, 2006). Björk (2006) finner att när skyddad identitet börjar bli något standardiserat, kan det inte tyda på välgång för rättsstaten utan snarare en upplösning. I Sverige finns det en studie som lyfter fram förtroende beträffande personer som har blivit åtalade. Dessa personer tycks uppleva ett lägre förtroende för polis och rättsväsendet i övrigt. Dessutom är det dessa

personer som har skapat en åsikt om att rättsväsendet inte behandlar misstänkta rättvist (Brå, 2007:14).

Sammanfattning av det aktuella forskningsfältet

Den forskningen som har presenterats om förorten, utgår ifrån Hammarkullen i Göteborg tillsammans med Rinkeby i Stockholm och Rosengård i Malmö, som är de mest omskrivna förorterna när det gäller samhällets misslyckande (Sernhede, 2002). Utan tvekan kan man säga att områden som Torslanda, Älvsborg och Askim bildar de rika stadsdelarna (Göteborgs Stad, Stadskansliet, 2006). Senare utgår det aktuella forskningsläget utifrån polisens synlighet, trygghet - och förtroendeskapande i anknytning till vårt syfte och frågeställningar.

När det gäller områdespolisens synlighet, visar de boende en betydligt positivare attityd till områdespolisen när en informell kontakt initieras, som sker i samtal mellan medborgare och polis. Det som framkommer är att boende upplever en reducerad rädsla att bli utsatt för brott, att ordningsstörningar minskar och en större sammanhållning i området. Den formella kontakten, tycks istället förorsaka en högre grad av negativa attityder till områdespolisen (Ashcroft et al., 2003). När det gäller allmänhetens trygghetsperspektiv tycks den grundläggande forskningen utgå ifrån allmänhetens subjektiva upplevelse av vad som är tryggt eller otryggt (Brå, 2007:14). I den meningen finns det inte självklara skillnader i varför man känner sig trygg eller otrygg. Å andra sidan finns det, enligt Brå (2007:14) olikheter mellan vissa grupper, en del tenderar att uppleva sig otryggare än andra, dvs. kvinnor och äldre personer. Personer ifrån en annan etnisk bakgrund verkar också uppleva sig otryggare (Heber, 2007). Att boende får en förklaring till varför polisen befinner sig i området, tycks även vara av stor vikt för att det inte ska skapa en otrygghet (Holgersson, 2008).

Studier i största allmänheten handlar om att polisen ska påverka människor till att polisanmäla, ställa upp som målsägande och vittne. Med utgångspunkt i att polisen är den enda myndighet som "äger" våldet (Björk, 2006). Men för att polisen ska öka medborgarnas förtroende finner forskning att bemötande och relationen är väsentlig. Om polisen själva initierar en kontakt (ofrivillig) med medborgarna tycks attityden speglas av att vara negativ, än om allmänheten själva tar en frivillig kontakt. Den frivilliga eller självständiga kontakten reflekteras som betydligt positivare (Skogan, 2005). Studier om förtroendeskapande utgår också i stor del av polisens bemötande gentemot medborgarna. Skogan (2005) finner att det som görs på "scenen", dvs. de möten som sker på gatan mellan medborgare och polis, tycks skapa betydligt positivare attityder om polismännen agerar respektfullt.

Att det inte finns tillräckligt många studier som belyser boendes attityder till områdespolisen gör det svårare att utgå ifrån befintliga effekter av områdespolisarbetet i relation till boende. En utvärdering av boendes attityder till områdespolisen blir väsentligt, eftersom man kan hitta alternativa arbetsmetoder som fyller en funktion samt få grepp om vilka som är "misslyckade". Men även för att forskningen som finns säger oss att positivare attityder till områdespolis gör att individer känner en ökad trygghet och förtroende.

3. CENTRAL TEORI OCH BEGREPP

I nedanstående kapitel presenteras central teori och begrepp. Den teori som vi valt ut är stämplingsteori. Den syftar till att beskriva tillskrivningar som sker i en negativ riktning som senare medför en uppdelning mellan "normal" och avvikande. Därefter kommer den sociala kategoriseringen att förklaras, som innebär att människor gör skillnader utifrån likheter och skillnader mellan grupper, redan vid det första mötet. Senare klargörs attitydbegreppet utifrån olika komponenter; kognitiva, affektiva och beteendemässiga. Ett annat begrepp som förklaras är "vi" och "dem". Detta begrepp syftar till att ge en djupare förståelse för en uppdelning mellan ingrupp och utgrupp.

Stämplingsteori

Goffman (1968) lyfter fram stämplingsteori som innebär att alla människor någon gång kan karakteriseras utifrån temporära beteenden som kan framställas som avvikande. Vad som är och blir avvikande beror på de spelregler som finns i det sociala samhället, dvs. vad som är accepterat eller inte. Det finns tre olika typer av stigma; tillhörigheter, nation och religion. Dessa stigma förmedlas över generationer och medför att alla inom familjen får eller upplever denna stigmatisering. Stigma kan även ses utifrån människors boendesituation som kan ha en betydelse för självkänslan. Hur vi ser på oss själva påverkas av människors sätt att se på oss som individer och påverkar vår definition av vem vi är. Om en majoritet personer ser det bostadsområde som personen lever i som något negativt, så medför detta negativa konsekvenser av vår självbild. Boendemiljön eller bostadsområdet kan utvecklas till en stigma eftersom personen stämplas för den kontext han lever i. Förorten och boende i förorten är något som kan stigmatiseras och ses som något annorlunda (Goffman, 1968). Sernhede (2002) lyfter fram en territoriell stigmatisering utifrån ett svenskt sammanhang. Han menar att ett område kan bli stigmatiserat genom att de boende i området ses som misslyckade eller andra klassens medborgare. Den territoriella stigmatiseringen leder både till en diskriminering av de boende och skapar även motsättningar inom området (Sernhede, 2002).

Teorin inrymmer fyra olika delar av hur stämpling tillförs. Beståndsdelarna är *primär avvikelse, stämpling, den avvikande identiteten och sekundär avvikelse*. Vid första intrycket när vi påträffar en annan människa, tilldelar vi denne normgivande förväntningar. Vanligtvis är vi inte medvetna om att vi gör dessa kategoriseringar, vilka krav dessa innefattar och vad de får för effekter. Genom att gruppen bedömer att en individ har ett oönskvärt beteendet, försvåras möjligheterna för individen att uppfattas som "normal". Således blir individen en utstött människa och som på så sätt stämplas, genom tillskrivna egenskaper (Goffman, 1963). Lundén och Näsman (1973) menar att en överklig social identitet skapas när man bortser från den faktiska identiteten. Vilket betyder att individen i sin helhet omvärderas av andra på grund av ett beteende, handling eller egenskap (Lundén och Näsman, 1973). De som inte uppfattas avvikande, blir därmed det normativa och tillskrivs "de normala". För att stigmatisering ska kunna upplösas behövs inte bara att det avvikande beteendet blir en norm, men även att den tillämpas som det (Goffman, 1968).

Social kategorisering

Lindholm (2005) finner att mellanmänskliga relationer och möten med människor utgör basen för en *social kategorisering*. I mötet mellan människor bildas en åsikt utifrån likheter och skillnader, vilket medför en kategorisering mellan olika grupper. Om vi tänker tillbaka på när vi mötte en person för första gången, uppfattade vi inte denne som en individ utan utefter en gruppstillhörighet, till exempel, man eller kvinna, ”svensk” eller ”invandrare”. Det tar inte lång tid förrän vi har bildat oss en uppfattning om vem denna person är och hur vi därmed bemöter personen. Att bilda sig en uppfattning om människor som sätter dem i olika fack kan vara behövligt för individer, eftersom det leder till att man ”vet” vissa saker om individen eller gruppen sedan tidigare. Den erfarenhet vi har av individen underlättar vid ett möte med en grupp, eftersom vi inte behöver tänka kring, exempelvis nya detaljer. Baksidan är att vi kan låsa fast oss i stereotypiska uppfattningar som sedan kan ta tid att förändra (Lindholm, 2005). Stereotypa inställningarna grundar sig sedan i en socialkategorisering. Stereotyper framställs sällan som positiva och det finns egentligen inga konkreta studier som behandlar de positiva stereotyperna. De stereotypa föreställningarna ingår i det vardagliga livet för att underlätta den sociala interaktionen. Dessa kategoriseringar har oftast sitt fäste i yttre egenskaper och är inte sällan en förenklad bild samt beskrivning av ett fenomen (Ekhammar, 2007).

Attityder

Ekhammar (2007) menar att attityder är uppbyggda genom trekomponentensmodellen, dvs. *kognitiv, affektiv och beteendemässig* (Ekhammar, 2007). Den kognitiva komponenten utgår ifrån vad en person tror eller vet om ett fenomen. Den affektiva komponent genomgår vilken ställning man har gentemot attitydobjektet. Om man har en positiv eller negativ till attitydobjektet. Den sistnämnda av dessa tre komponenter, beteendemässiga, utgår ifrån individens resurser till att agera gentemot attitydobjektet (www.ne.se 1). Attityder uppkommer genom erfarenhet och relation till objektet och uppstår genom en direkt kontakt med attitydobjektet, som senare leder till en positiv eller negativ värdering. Värderingen medför sedan en inställning till en person eller ett fenomen. Det är också möjligt att ha *ambivalenta attityder*, som för övrigt ses utifrån, positiva och negativa känslor till ett och samma attitydobjekt. Här upplevs attityderna samtidigt (Ekhammar, 2007).

Negativa attityder kan, enligt Lindholm (2005), motverkas genom människors kunskap om attitydobjektet. Medvetenheten om att de negativa attityderna finns, kan medföra att man kan se personen bakom gruppstillhörigheten och bortom de stereotypa uppfattningarna (Lindholm, 2005). Lindholm diskuterar Gordon Allports myntade begrepp, *kontakthypotes*, som innebär att en kontakt med gruppen kan möjliggöra positiva attityder till gruppen, eftersom det kan motverka okunskap. Dessa vardagliga möten kan leda till attitydförändringar om grupperna möts under samma omständigheter och villkor (Lindholm, 2005). Ekhammar (2007) menar att om de negativa attityderna ska reduceras bör det finnas en möjlighet till att kunna etablera en relation med attitydobjektet. Relationen kan inte vara tillfällig utan långvarig och frekvent. Relationen ska sedan bygga på en jämlik grund och gemensamma förutsättningar. Det ska närmast finnas förutsättningar för gemensamma målsättningar att sträva emot. Upprepandet av budskapet tycks öka chansen för en attitydförändring. Den så kallade exponeringseffekten betyder att ju oftare man träffar attitydobjektet, desto bättre tycker man om attitydobjektet. Generellt är den en vana som understödjer den positiva attityden samt hur många gånger man möter attitydobjektet. Attitydförändringar kan genom budskapets innehåll uppnås genom kommunikationen förutsatt att man har en positiv attityd till attitydobjektet genom dennes

likhet med en själv. Man är då benägen att tro på innehållet i kommunikationen (Ekhammar, 2007).

”Vi” och ”dem”

Vi vill använda oss av detta begrepp bland annat för att se på attityder till olika grupper av poliser.

Bauman (1992) menar att ”vi” och ”dem” inte bara står för en uppdelning mellan olika grupper utan också för olika attityder och förhållningssätt. ”Vi” associeras med tillhörighet, gemenskap och samarbetsvilja medan ”dem” sammanförs med rädsla, otrygghet och något obekant. Olikheter mellan grupper kan oftast ses utifrån en skillnad mellan en ingrupp och utgrupp. Attityderna inom och utom dessa grupper förstärks och baseras på varandra och de står i motsats till varandra. Det kan inte finnas ett ”dem” om det bara finns ett ”vi och vi”, dvs. bara människor som en själv. Utan ett ”vi” finns bara som ovan nämnt i förhållande till ”dem” (Bauman, 1992).

Ekhammar (2007) anser att kategorisering utefter in eller utgrupper skapar ett ”vi” och ”dem” - tänkande. Ingruppen präglas av sammanhållning, beskydd och lojalitet. Ingruppen och ”vi-et” är en upplevelse och känsla som inte nödvändigtvis behövs beskrivas i ord. Det är känslomässiga band som existerar, utan att man behöver ”face” to ”face” möten. Ingruppen kan finnas över nationella gränser eller bara inom klasstillhörigheten (Bauman, 1992). Lindholm (2005) lyfter fram Meissners och Brighams tolkning av begreppet utgruppshomogenitet kan ses utifrån att ingruppen har svårt att se skillnader hos utgruppen. Ett exempel kan vara hur vissa etniska grupper kan ha svårt att se skillnad inom den andra gruppen beroende på vilken grupp man tillhör, det vill säga ingrupp respektive utgrupp (Lindholm, 2005). Enligt Lindholm (2005) kan även deltagare i utgruppen bli utbytbara. Ingruppen kan se utgruppen som en av samma sort, vilket kan medföra generaliseringar. Detta kan leda till att om någon i utgruppen utför en negativ handling, kan detta medföra att alla i gruppen är sådana som utför dåliga handlingarna (Lindholm, 2005).

4. METOD

Metodkapitlet syftar till att beskriva vårt tillvägagångssätt vid genomförandet av studien. Nedan följer också en beskrivning av vilket ansats vi valt att använda och en framställning av svagheter samt styrkor i uppsatsen.

Kvalitativ ansats

Denna studie har en kvalitativ ansats, eftersom undersökningen syftar till att utforska informanternas erfarenheter, upplevelser och attityder kring ämnet (Larsson, 2005). Metoden valdes även för att den passar bäst vårt syfte och frågeställningar. I en kvalitativ studie är den subjektiva upplevelsen i fokus, dvs. människors egna ord och skildringar. Vi har använt oss utav så kallad induktiv ansats, som innebär att valet av teori har gjorts efter insamlad empiri. Därmed har begrepp och teorier valts utifrån materialet (Larsson, 2005).

Som förfarande för att samla in empiri valde vi att genomföra observationer och intervjuer. Observationer anses vara ett lämpligt metodval eftersom undersökningen är kvalitativ. Inom den kvalitativa forskningen anses observationer vara en av huvudmetoderna (Larsson, 2005).

Attitydundersökningen växte fram i diskussion med vår handledare. När syftet för vår undersökning växt fram blev det relevant att undersöka attityder genom en bredd på informanter via ålder, kön och etnicitet. Genom attitydundersökningar kan forskaren urskilja gruppens inställning till ett visst fenomen (www.ne.se 2). Denna undersökning kan sedan värderas genom en *attitydmätning*, där enkäter eller frågeformulär utformas inför det ämne som ska betraktas. De svar som man får genom denna metod ses som antydningar på bestämda attityder (www.ne.se 3). De personliga intervjuerna valdes för att ge uttryck åt boendes grundläggande och djupare uppfattningarna kring ämnet (Wellemets, 1997). Genom intervjuerna antog vi att informanterna skulle dela med sig av åsikter som är grundade på erfarenhet och tidigare upplevelser.

Litteratursökning

Vi gjorde en litteratursökning för att få en översikt över tidigare forskning. Utifrån datasökningen, i Gunda, Google scholar och Libris via Göteborgs Universitetsbibliotek, har det aktuella forskningsläget skildrats. Internationell forskning har även framtagits genom sökmotorer i två internationella tidskrifter; *American journal of police* och *Journal of Criminal Justice*. Sökorden har preciserats till områdespolis, polis, närpolis, *neighbourhood policing*, *community police* och *local police* samt begreppen attityder, upplevelser, erfarenheter, synlighet, trygghet och förtroende.

Litteraturen som redovisas i vår studie har vi också funnit genom ett sökande efter primära källor i c- uppsatser, rapporter, artiklar, avhandlingar och böcker. Således har forskning hittats genom författare och deras andra publikationer. Vi har även sökt forskning på polismyndighetens hemsida. Förutom detta har områdespolisen också förmedlat forskning, där mål och arbetsmetoder har förtydligats.

Urval

Observationer

Vi genomförande våra observationer i Hjällbo och Hammarkullen, platserna som valdes ut för observationer var offentliga platser. Hjällbo och Hammarkullen är geografiskt relativt stora områden, med den anledningen var vi tvungna att avgränsa oss. Torgen, bostadsområden, fritidsgårdar, restauranger, spårvagnshållplatser samt butiker var de offentliga platserna där observationerna studerades. Den sammanlagda tiden vi genomförde observationerna på var 10 timmar under tre dagar, fredagseftermiddag, lördagskväll samt torsdagsförmiddag.

Intervjuer

Denna studie grundar sig i 20 intervjuer där könsfördelningen var 8 kvinnor och 12 män. Av dessa 20 informanter var det 7 informanter som var över 50 år medan 13 yngre än 50 år. Informanternas åldersspann var 17 till 71. 8 informanter benämnde sig själva som svenskar och resterande, 12 informanter, ansåg sig själva vara invandrare.

Intervjuer tog i genomsnitt omkring 25 minuter att genomföra. För deltagandet var ett krav att personerna skulle bo i Hjällbo eller Hammarkullen. Vi satte även en åldersgräns på 15 år för att få medverka i studien. Detta på grund utav de vetenskapliga forskningsetiska principer, som innebär att personer under femton år måste ha målsmans samtycke (www.codex.uu.se). Vi ansåg att detta skulle hindra eller fördröja studien.

Urvalsprocessen

Observationerna

Uppdraget vi fick från områdespolisen styrde vilken förort vi valde att genomföra våra observationer inom. Observationerna utfördes för att vi ville studera området i förhållande till vår trygghet och områdespolisens synlighet. Förhoppningen var att få en bild av den värld som de boende lever i. Ett av syftena, med denna typ av insamlingsmaterial, var att studera vad områdespolisen gör i området, om de behövdes i området och deras betydelse för de boende. Om vi inte påträffade områdespolisen ville vi undersöka varför områdespolisen inte var i området och om de behövdes i området, utifrån egna tankar och reflektioner. För att öka möjligheterna till att påträffa områdespolisen valdes olika tider på dygnet. Ytterligare en anledning var att vi ville undersöka om miljön, dvs. tryggheten och stämningen förändras beroende på tidpunkt. Vi hade också en förhoppning om att se olika typer av åldersgrupper i området, om det fanns skillnader beroende på tidpunkt. Observationsplatserna som valdes ut var platser som områdespolisen skulle befinna sig utifrån deras målsättningar (Opublicerat dokument, 2010).

Intervjuerna

Observationerna medförde att vi fick kontakt med boende i området som sedan kunde delta i våra intervjuer. De avgränsade områdena för observationerna, var även dem som valdes vid intervjuerna. Kontakten togs med boende genom att vi gick fram och presenterade oss och beskrev syftet med vår studie, därefter frågade vi om de ville delta i studien. Urvalet för intervjuerna var delvis slumpmässigt vilket innebar att kontakten togs planlöst med de boende, dock valdes personer ut utifrån *ålder*, *kön* och *etnicitet*. Målet var att få olika typer av infallsvinklar, där ovan nämnda, ansågs i vår mening kunna påverka resultatet. En del boende, som vi tog kontakt med, avböjde själva att delta i studien. Anledningen var att boende ansåg sig inte vara insatta i ämnet eller hade tid.

Tillvägagångssätt vid insamling

Observationerna

Observationer betyder ”/.../ uppmärksammat iakttagande” (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson och Wängnerud, 2004 s 333). Svenning (2003) menar att studier i en särskild miljö omfattar att forskaren befinner sig inom den faktiska miljö man studerar (Svenning, 2003). Intervjuer fokuseras på det som sägs, dvs. språket står i centrum. Genom observationer försöker forskaren istället se vad människor faktiskt gör, alternativt inte gör. Observationer syftar till att beskriva det som inte kan tolkas med meningsbyggnader, utan istället företeelser som ”ögat kan se” (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson och Wängnerud, 2004).

Vi valde att använda oss av en strukturerad observationsmetod, där vi preciserade vårt syfte och frågeställningar i ett observationsschema (se bilaga 1). Patel och Davidsson (1994) beskriver att observationsscheman ska vara enkla genom att forskaren noterar varje gång hon ser ett fenomen eller ett beteende. När ett observationsschema ska framtas är det väsentligt att fokusera på tre frågor; *Vad ska observeras? Hur ska observationerna antecknas? Hur skall vi förhålla oss till observation situationen?* (Patel och Davidsson, 1994). Detta har vi varit medvetna om och reflekterat över vid utformningen av observationsschemat. I observationsschemat berördes frågor om, områdespolisens *synlighet*, stämningen i området och vår subjektiva *trygghet* respektive *otrygghet*. Dessa frågor berörde *vad* som avsågs, i vår undersökning, att observeras. När vi *antecknade* markerade vi varje gång vi såg ett fenomen/beteende genom att skriva korta stödord. När observationerna genomfördes valde vi att själva inte vara deltagande, utan vi satt på var sin parkbänk, för att få en översiktsbild på förortens utvalda platser. Efter varje observationstillfälle avsattes tid till att sammanställa iakttagelserna, där vi ville jämföra skillnader och likheter i våra observationer. I denna typ av insamlingsmetod är omtolkningar en central prägel. Forskaren bör därmed skriva tydliga och klara anteckningar för att undvika dessa tolkningar (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson och Wängnerud, 2004). Vi anser att omtolkningarna kan vara komplexa. För att kunna reflektera över tolkningar har dagbok och minnesanteckningar skrivits. Genom vår observationsstudie ville vi även återge en berikande bild, av Hjällbo och Hammarkullen, för läsaren.

Intervjuer

Enligt Patel och Davidsson (1994) genomför man en förundersökning för att fastställa exempelvis, att frågorna i intervjuguiden förstås korrekt. Syftet var att försäkra oss om att våra frågor var förståeliga och att språket var tydligt. Den testgrupp som valdes ut vara 5 personer mellan 20 till 59 år. Dessa ingår *inte* i de 20 informanterna, som har deltagit i intervjuerna. Vidare har förundersökningen en liknande utformning av informanter som våra faktiska intervjuer (Granfors Wellemets, 1997). I förundersökningen framkom det att vissa frågor var tvungna att omformuleras och förtydligas för att informanterna skulle förstå innebörden av frågorna. Kvale (1997) menar att de första minuterna i intervjutillfället är de mest kritiska. Detta upplevde vi när vissa av våra frågor, i förundersökning, kom allt för tidigt in i intervju. Testpanelen gav uttryck för detta genom att de blev mer begränsade i sina svar. Patel och Davidsson (1994) rekommenderar att intervjuaren bör inleda med neutrala frågor vid intervjutillfällena. Med avsikten att öppna upp och få en lättare stämning valde vi att börja med intervjufrågor som, i vår mening, var lättsammare och enklare frågor, såsom kön och ålder. Den slutgiltiga utformningen av intervjuguiden gjordes till frågeformulär med fyra frågor som skulle besvaras (se bilaga 2). Frågorna syftade till att kartlägga informanternas *attityder till områdespolisen i Hjällbo och Hammarkullen*. Något annat märkbart i pilotstudie var att de boende inte ville bli inspelade eller gå iväg ifrån platsen för att sätta sig i en lokal. Därmed ansåg vi att lokalbokning eller dylikt kunde motverka deltagande samt spontana

tankar. Därför valde vi att genomföra intervjuerna utomhus. Vi försökte vara tillmötesgående vid den första kontakten med informanterna för att skapa en lättsam stämning. Ett flertal informanter tog själva kontakt med oss genom blickar, viskande samt gick fram frivilligt. Exempelvis var det en informant som berättade att han hade iakttagit oss under dessa dagar och att han skulle tycka att det var intressant att delta i vår uppsats. Genom intervjuerna hade vi en möjlighet att dela ut vårt informationsblad (se bilaga 3), där syftet med studien och kontaktinformation kunde förmedlas.

Forskaren kan inte bortse ifrån tolkningar, enligt Larsson (1997) eftersom allting inom forskningsprocessen är en tolkning. Detta har medfört att vi båda aktivt har lyssnat och i efterhand diskuterat informantens svar, för att inte begränsa oss utav personliga färgade uppfattningar.

Bearbetning av material och analys

Vi har använt oss utav ett fenomenologiskt förhållningssätt. Detta innebär att forskaren försöker få kunskap om sociala företeelser utifrån informantens perspektiv. Genom informantens livsvärld förmedlas dennes subjektiva upplevelser av ett fenomen. Detta leder till en förståelse av hur informantens verklighet utspelar sig samt dennas uppfattning av världen. Fenomenet som forskaren studerar har sin utgångspunkt i två synsätt; de ena är att klargöra det direkta fenomenet, de andra hur fenomenet framställs. I fenomenologin är väsensskådning ett viktigt begrepp. Detta innebär att forskaren utgår ifrån det specifika fenomenet för att söka efter gemensamma väsen. Detta betyder att fenomenet är i en fri form och det som är resultatet av empirin blir väsendet. I detta fenomenologin är livsvärlden ett centralt begrepp, vilket förklarar den värld som informanterna lever i dagligen utifrån informanternas oreflekterade vardag (Kvale, 1997). Utifrån vår forskning blir det väsentligt att tolka utifrån ett fenomenologiskt perspektiv, eftersom det belyser vårt syfte och frågeställningar. Informanterna i vår studie är de boende, fenomenet är områdespolisen. Det som har studerats av oss, är vad boende återger för attityder och upplevelser av områdespolisen (fenomenet).

Observationerna

Vid bearbetningen av våra observationer valde vi att använda oss av matriser, dvs. tabeller, för att klargör vilka likhet och skillnader observationer gav oss. För att bearbeta texten använde vi oss utav olika färgpennor för olika typer av teman kopplat till våra två första frågeställningar, det vill säga synlighet och trygghet. Vid bearbetningen av analys utgick vi ifrån två huvudteman; ”för” områdespolisen och den ”negativa andra” polisen. För att stärka boendes uttalanden och tidigare forskning valde vi i analysen att exemplifiera med olika situationer som uppkommit i våra observationer.

Intervjuer

Vid sammanställningarna och bearbetningarna av våra intervjuer använde vi oss utav matriser. Betydelsefulla citat framtogs utifrån våra frågeställningar. Proceduren medförde att vi enklare kunde urskilja likheter och olikheter i informanternas beskrivningar. Vi har använt oss utav så kallade meningskoncentrering där betydelsefulla citat i vår empiri, där tecknet /.../ används vid förkortning av citaten. Vidare innebär detta att informantens citat centreras i kortare formuleringar där huvudinnebörden i citatet kvarstår (Kvale, 1997).

Citaten har inte påverkats av dessa meningskoncentrerings utan de har i istället blivit tydligare. I redovisningen, av intervjuerna, har informanterna fått fingerat namn. I resultatet presenteras vårt intervjumaterial utifrån våra frågeställningar som vår studie avser att undersöka. Utifrån dessa delas materialet in i två huvudteman; ”för” områdespolisen och den ”negativa andra” polisen. Informanterna har svarat olika utförligt i intervjuerna. Därför har vi valt ut representativa citat för de teman som återkom i intervjuerna.

I vår bearbetning av materialet var det sju underteman som var framträdande och betydande för vår studie även analysen grundar sig i dessa huvudteman. Dock har vi bearbetat utifrån andra underteman än vad som återfinns i resultatet. Då vi har genomfört en attitydundersökning är det väsentligt, i vår mening, att beskriva dessa underteman i vad attityder grundar sig i. Vi har därför valt att presentera analysen utifrån de tre komponenterna som tydliggör begreppet attityd. Dessa underteman är; *kognitiva* (vad boende tror och vet), *affektiva* (vad boende har för *ställningstagande*) samt *beteendemässiga* (vad boende har för resurser att agera).

Etiska överväganden

Att reflektera kring och förhålla sig till de etiska riktlinjerna, är övergripande i alla undersökningar. Vi har utgått ifrån Vetenskapsrådets forskningsetiska principer (www.codex.uu.se). De följande individskyddskraven kan preciseras i fyra huvudkrav, dessa kallas informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet.

Informationskravet

Informationskravet kan definieras med att informanten som deltar i undersökningen ska informeras om vad studien innebär, dels vad syftet och vad studien eftersträvar i sin helhet. Vi har utgått ifrån denna punkt då informanten har fått information både skriftligt och muntligt. Att vi har Göteborgs Universitet som uppdragsgivare har också informerats. Vi har även betonat att deltagandet är frivilligt och att personen när som helst kan avböja sin medverkan. Informanten har också meddelats att insamlandet för denna studie endast kommer att användas i vår uppsats samt att den kommer publiceras på Göteborgs Universitets hemsida.

Samtyckeskravet

Detta innebär att informanten i studien har själv rätt att bestämma över sin medverkan. I studien har vi fått muntligt samtycke av informanterna, medgivandet har getts innan påbörjad intervju.

Konfidentialitetskravet

Utefter konfidentialitetskravet har informanternas identitet skyddats i vår undersökning. Vi kan inte namnen på informanterna i vår studie, med undantag från en person. Målet med att inte veta namn och telefonnummer till informanterna var för att vi ansåg att det skulle möjliggöra att fler boende skulle vilja delta i studien. Detta grundade sig i att samtliga informanter frågade tydligt om de var skyddade ifrån igenkännande gentemot polisen eftersom de ansåg att det var ett känsligt ämne. Således har informanterna i studien fingerade namn. Ett avvägande vi valt i förhållande till konfidentialitetskravet är att områdespolisen erbjöd att förmedla informanter. Anledningen till avböjandet var att vi ansåg att informanternas anonymitet inte kunde skyddas.

Nyttjandekravet

Nyttjandekravet innebär att informanterna ska vara införstådda om hur materialet kommer att komma nyttjas. Informanterna har fått information kring att materialet som samlas in endast kommer till användning i vår studie och därmed ett kunskapsyfte.

Kvalitetsaspekter

För att göra en kvalitetsförsäkran inom den samhällsvetenskapliga forskningen så brukar forskaren använda sig av tre begrepp, validitet, reliabilitet och generaliserbarhet. Genom dessa begrepp kommer uppsatsen svagheter respektive styrkor att belysas.

Validiteten

Validiteten avser att se närmare på huruvida undersökningens alla delar, studerar det faktiska syftet. Förenklat kan validiteten beskrivas som studiens trovärdighet. Validiteten innebär att hur processen genom studiens gång har kunnat påverka kunskapen giltighet. Genom att beskriva datainsamling, analysprocessen, förståelsen och urvalet kan läsaren själv göra en bedömning kring validiteten, på så sätt att tydliggörs hur författarna har arbetat med sin studie (Svenning, 2003). Genom att vi har fokuserat på att noggrant läsa igenom flertalet texter kring teoretiska begrepp och områdespolisens mål har vi förstärkt vår validitet i denna studie. Den informationen som valts ut kan ha bekräftats i flertalet texter. Validiteten inom observationsstudier är svår att mäta. Enligt oss ökar validiteten genom att vi har varit två personer som har observerat utan yttre påverkan av varandra, eftersom vi har suttit enskilt och iakttagit. Vi båda har gjort tolkningar utifrån samma situation där våra tidigare erfarenheter påverkat hur vi valt att betrakta ting (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson och Wängnerud, 2004). Intervjuerna har genomförts med ett delvis slumpmässigt brett urval, där ålder, kön och etnicitet inom gruppen har varit jämt fördelade. Detta är för att vi öka validiteten i undersökningen, genom att det inte var en specifik åldersgrupp som uppfattade fenomenet (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson och Wängnerud, 2004). Intervjuguiden i denna studie hade öppna frågor, där det fanns möjlighet till följdfrågor under intervjuens gång, för att kunna förtydliga det vi inte uppfattade, och på så sätt öka validiteten i studien. I likhet med observationerna har vi båda varit delaktiga i intervjuerna. Detta har medfört att vi båda aktivt har lyssnat och i efterhand diskuterat informantens svar, för att inte begränsa oss utav personliga färgade uppfattningar.

Reliabiliteten

Reliabilitet brukar definieras som att två likadana undersökningar med samma syfte och med samma tillvägagångssätt, ska få fram samma resultat (Svenning, 2003). Intervjuareffekten kan också påverka reliabiliteten. Med detta menas att forskaren själv kan påverka de svar som informanten ger genom det kroppsspråk och ansiktsuttryck. Forskaren kan påverka hur informanten väljer att svara på en fråga och på så vis visa en acceptans mot en del av svaren (Svenning, 2003). I detta avseende har vi varit medvetna om hur vi kan påverka informanterna. Därför har det varit viktigt för oss att vi varit två under intervjuerna, för att liknande tolkningar och inverkan skulle minimeras. När det varit otydligheter har vi ställt följdfrågor. Vidare menar Svenning (2003) att man inte helt kan bortse från intervjuarens inverkan i ett möte, men även att informanten påverkar intervjuaren. Det är därför betydande att frågorna i intervjuerna är tydliga (Lilja, 2008). Det är viktigt att under materialinsamlingen ha tydliga förklaringar på begreppen, för att definitioner av begreppen är de samma för alla informanter (Svenning 2003). I intervjuerna har vi varit tydliga med de centrala begreppen i vår uppsats för att undvika att informanterna själva fastställer begreppen.

Generaliserbarhet

Kvale (1997) menar att generaliserbarhet är ett försök att bestämma vad som anses vara vanligt och allmängiltigt med en studie. Med detta menar Kvale (1997) att studien ska överensstämja med majoriteten av befolkningen i samhället. Eftersom vår uppsats är kvalitativ är inte vårt syfte att generalisera utan snarare exemplifiera (Svenning 2003).

Förförståelse

Innan vi påbörjade arbetet med uppsatsen hade vi ett flertal diskussioner kring områdespolisarbetet. Vi försökte förklara och förstå deras arbete för att sedan kunna definiera. Eftersom vi inte har fått bekanta oss med ämnet genom vår socionomutbildning vid Göteborgs Universitet, gick det upp för oss att vi inte hade några direkta erfarenheter av ämnet. Men dock fanns det en förförståelse som hade sin grund i boendes negativa attityder gentemot områdespolisen. Utgångspunkten var att områdespolisens målsättningar utifrån, synlighet, trygghet/otrygghet och förtroende inte hade uppnåtts i en hög utsträckning och därmed skapat boendes negativa attityder. Anledningen var att de mediala debatterna, där vi anser att polisen i sin helhet oftast framställs negativt i relation till deras arbetsmetoder. Vi var ändå ganska ambivalenta eftersom vi anser att områdespolisen eller polisen gör ett bra arbete, utifrån vår professionella yrkesroll. Genom yrkesrollen har vi haft en direkt kontakt med områdespolisen och därigenom fått deras bild av arbetet. När vi bestämde oss för att genomföra observationsstudien slog tanken oss att vi har en anknytning till Hjällbo och Hammarkullen. Detta kan ha påverkat vårt resonemang kring trygghet/otrygghet i relation till området.

När det gäller förförståelse kring områdespolisens arbetsmetoder finns det en kunskap i en utav författarnas praktik. Det var även där hon kom i kontakt med områdespolisen vilket resulterade i detta utvärderingsarbete. Genom en diskussion med områdespoliserna tillkom även en till författare till studien. Efter det bestämde vi ett möte med områdespoliserna om hur upplägget på uppsatsen skulle se ut, vilka infallsvinklar de själva ville ha samt våra egna önskemål. Detta kan ha bidragit till en förförståelse kring områdespolisens arbete innan vi tog kontakt med informanterna. Något annat som vi har reflekterat över är den beroendeställning som har rått, eftersom det är ett mandat och en utvärdering som vi har fått i uppdrag av områdespolisen. Men med rådgivning av vår handledare samt diskussioner sinsemellan så har vi kunnat hålla en nödvändig distans.

Metoddiskussion

Under arbetets gång insåg vi att våra avgränsningar inte hade varit tillräckligt tydliga. Detta medförde att vissa delar av den empiri som samlats in, under gruppintervju med områdespolis och djupintervjuer, har redigerats bort. Dock framkom det att intervjuerna och observationerna gav oss en betryggande empiri. Djupintervjuerna valdes bort eftersom de inte gav oss en fördjupad kunskap. Gruppintervjun gav information som var intressant, men vi ansåg att denna information inte kunde återkopplas till vårt syfte och frågeställningar. Dessa avgränsningar var vi tvungna att göra för att studien skulle vara möjlig att färdigställa. Dock anser vi att vår studie har blivit tydligare utav dessa avgränsningar. Ett av syftena för observation var att vi ville påträffa områdespolisen och därigenom få en inblick i deras arbetsmetoder. Men dock påträffade vi inte områdespolisen vilket har gjort att observationerna inte är lika välintegrerade i vår analys som vi önskat.

Även vårt teorival och centrala begrepp har utformat vår studie. En svaghet i uppsatsen är att vi har valt kritiska teorier. Hade vi istället valt teorier om relation och trygghet skulle säkerligen studiens analys ha sett annorlunda ut. Men vi anser att de teorival och begrepp vi valt, har utformat studien med en god förankring i vårt syfte och frågeställningar.

Under arbetets gång har en diskussion förts kring att anonymisera området. Dock valde vi att inte göra det eftersom det fanns en önskan från områdespolisen att förorten skulle vara utskrivnen. I och med detta ansåg områdespoliserna att det skulle bli lättare att använda sig av/referera till uppsatsen.

I en kvalitativ uppsats, anser vi, att man inte kan bortse från vår personliga påverkan på uppsatsen. Denna påverkan kan ha skett vid insamling och bearbetning av empirin, val av metod och teori. Hade någon annan genomfört denna studie, med andra "glasögon" kan ett delvis annat resultat ha presenterats. Dock vill vi i fråga om tolkningar framhäva att vi genom många diskussioner och överväganden anser att vår inverkan på uppsatsen varit liten men vi kan inte bortse ifrån subjektiva tolkningar, eftersom allting inom forskningsprocesser är en fråga om flera tolkningar (Larsson, 1997).

Det som har varit problematiskt för oss är de nya begrepp inom detta fält, dvs. Polismyndighetens. Därför har vi försökt att få en djupare förståelse utifrån olika artiklar och böcker. Detta har inneburit att flertalet timmar läsning för att kunna klargöra begreppen. Benämningarna vi valt ut är våra egna tolkningar men även en faktabaserad kunskap. Under arbetets gång har syftet och frågeställningarna ändrats och förtydligat för att det ska bli tydligt vad det är vi vill undersöka.

5. RESULTAT

Detta kapitel syftar till att redogöra för de resultaten i vår studie. Vi inleder med att presentera vår observationsstudie. Därefter kommer vi att beskriva resultatet utifrån våra frågeställningar och framträdande teman. Informanterna talar om två olika kategorier av polis, områdespolis och ”annan” polis. Som avslutande del kommer vi ge en sammanfattning och diskussion av det aktuella resultatet.

Observationer

Genomförandet av våra observationer gjordes i Hjällbo och Hammarkullen, platserna som valdes ut för observationer var offentliga platser. Förorten är geografiskt relativt stora områden med den anledningen var vi tvungna att avgränsa oss. Torgen, bostadsområden, fritidsgårdar, restauranger, spårvagnshållplatser samt butiker var de offentliga platserna där observationerna studerades. Den sammanlagda tiden vi genomförde observationerna på var 10 timmar under tre dagar.

Det var en **fredagseftermiddag** när vi för första gången befann oss i Hjällbo och Hammarkullen. Det var strålande sol och det var blandade åldrar på människorna som befanns sig runt torget. Det var många personer i ständig rörelse som, vi uppfattade, att deras närvaro på denna plats var att de handlade mat eller var på väg hem ifrån arbetet. Det var mestadels barnfamiljer längs spårvagnshållplatserna och torget. Vi satte oss på en bänk för att bara känna in stämningen och miljön. Bredvid oss satt en kvinna som såg ut att vila, på grund av de tunga matkassarna som hon hade burit tidigare. Vid reflektion så kände vi oss trygga. Den tidigare tanken som en utav oss hade, var att vi skulle känna oss otrygga, men det var som bortblåst med vinden. Varför vi kände oss trygga var svårt att klä i ord, men vid en eftertanke kunde det ha berott på att det var mycket folk i rörelse, som enligt oss indikerar på trygghet eftersom man vågar vara utomhus. Även den behagliga stämningen som låg i luften bidrog till vår trygghet. Klockan var nu runt 16.00 och vi hade befunnit oss i området i två timmar. Efter ett tag såg en av oss två poliser i uniform, som fotpatrullerade i området. Vidare upplevde en av oss att atmosfären var oförändrad, genom att de boende inte gav uttryck för några tydliga reaktioner på polisens närvaro. Vad en av oss såg tog inte polisen någon kontakt med boende, utan de fotpatrullerade igenom området ganska snabbt. Den utav oss som såg polisen uppfattade att det inte var områdespolisen eftersom det redan fanns ett igenkännande av dem. Vid eftertänksamhet kändes det inte direkt som att områdespolisen närvaro var behövligt i detta sammanhang.

Under **lördagskvällen** var vårt första intryck att det var fler ungdomar kring torget. Istället för att boende handlade eller uträttade andra ärenden som föregående dag, såg det ut som ungdomarna var där för att ”hänga” och umgås. Vid närheten av torget fanns det en lokal där det befann sig människor som var uppklädda, stämningen bland dem uppfattade vi som positiv och lättsam. Det var ganska påtagligt att vi kände oss betydligt otryggare vid denna vistelse än den på fredagen. Anledningen till otryggheten var att de personer runt omkring torget, upplevdes enligt oss som berusade då de drack alkohol öppet samt att de hade högre tonfall, som kändes hotfullt när de talade med varandra. Att det i allmänhet inte var mycket folk ute påverkade också vår otrygghet samt att människor inte var i rörelse på samma sätt som fredagen. Senare under vistelsen fick vi en upplevelse av att vi blev observerade av ett par ungdomar som småpratade och viskade, samtidigt som de tittade på varandra och oss. Vi fann att de var oroliga och rädda av vår närvaro. Vi tolkade att de trodde att vi var civilpoliser

då de imiterade ljud som liknade blåljus sirener. Men detta var inte förrän vi satte oss på spårvagnen och var på väg ifrån området. Vi tror att de inte vågade imiterade ljuden tidigare eftersom de kanske var rädda för påföljder. Vi tolkade killarnas handling som att deras attityder inte gav ett sken att vara positiv, utan snarare negativ mot ”polisen”, som i detta fall var oss själva. Men samtidigt kunde det ha varit vårt förhållningssätt, dvs. vårt kroppsspråk som medförde dessa negativa attityder. Även på lördagen påträffade vi inte områdespolisen. Men till skillnad från fredagen så kändes det som att områdespolisen behövdes i området, eftersom att stämningen enligt oss var otryggare.

Vid det sista tillfället en **torsdagsförmiddag**, som vi befann oss i området var vi i bostadsområden, torgen, utanför en skola och i butiker. Vid detta tillfälle var det ett större antal äldre personer i området än vid de tidigare tillfällena. Vid en bänk satt en äldre man och läste en tidning samt rökte en cigarett. Till skillnad från fredagen så var det inte lika mycket människor i rörelse. Jämförelsevis med lördagen var det ett större antal äldre personer som var ute i området. Vissa personer utträttade en del ärenden då vi såg personer gå till uttagsautomaten sedan till affären. En iakttagelse gjorde att en person i området visade en nyfikenhet och ett intresse för vilka vi var och vad vi gjorde där. Genom blickar och kroppsspråk kunde vi tyda detta. En boende kom fram till oss och sa att han hade iakttagit oss under flera dagar. Han var nyfiken på vad vi gjorde i området och vilka vi var. Samtidigt som han visade en nyfikenhet genom att ställa frågor så uppfattade vi således att han även var nervös. Detta uttryckte sig genom hans kroppsspråk. Vid reflektion till vår trygghet upplevde vi oss tryggast denna dag eftersom det var mycket äldre personer i området. Varför detta påverkade vår trygghet var svårt att beskriva men det var en känsla som vi båda fick. Även denna dag påträffade vi inte områdespolisen. Vid detta tillfälle kände vi att områdespolisen inte behövdes på samma sätt eftersom stämningen var lugn och stillsam.

Intervjuerna

Denna studie grundar sig även i 20 intervjuer där könsfördelningen är 8 kvinnor och 12 män. Av dessa 20 informanter var det 7 informanter som var över 50 år medan 13 yngre än 50 år. De boende som kategoriseras som äldre i intervjuerna är de som är över 50 år. Informanternas åldersspann var 17 till 71. 8 informanter benämnde sig själva som svenskar och resterande, 12 informanter, ansåg sig själva vara invandrare. Samtliga intervjuer tog i genomsnitt omkring 25 minuter att genomföra per intervjutillfälle.

Vilken synlighet och närvaro av områdespolis har de boende erfarit?

Attityder till den närvarande områdespolisen

Gällande områdespolisen berättar de boende om en närvarande områdespolis. Samtliga informanter har sett områdespolisen dagligen vid olika tidpunkter när de har fotpatrullerat. Bilden av områdespolisen är att de boende känner till dem via namn och utseende.

Emanuel säger att han har sett områdespolisen ”*på hästar, motorcyklar, i bilar och till fots*”. Informanterna talar även om den personliga områdespolisen. Robin sammanfattar detta enligt följande:

”Synlighet gagnar alla även områdespolisen /.../ skitbra, det avdramatiserar förhållningssättet till områdespolisen. De blir mer som människor när de rör sig i området, det blir liksom naturligt att säga hej, eller skapa en kontakt /.../. Deras närvaro gör att man får mer respekt för dom, områdespolisens närvaro existerar inte bara på papper utan även i verkligheten” - Robin

Den ”naturliga” kontakten som samtliga informanter beskriver är återkommande i berättelserna. Upplevelsen av att områdespolisen är ”människor” tycks underlätta vid kontakt. En erfarenhet som informanterna gemensamt talar om är att områdespolisen finns i området utan att något särskilt har inträffat. Negar beskriver följande:

”Förut var polisen något man var rädd för, man tänkte gud vad har man gjort? Nu ser man dom bara, utan att något har hänt” - Negar

Attityder till den ”andra” polisen som frånvarande

Majoriteten av de boende i området beskriver den ”andra” polisen som frånvarande. Boende vittnar om hur den ”andra” polisen upprepade gånger inte har kommit till förorten vid polisanmälan. Bilden som presenteras är att dessa poliser inte brydde sig eller prioriterade andra ärenden. Informanterna beskriver att vid vissa tillfällen kunde den ”andra” polisen komma till platsen, när de gjort en polisanmälan, men detta skedde efter att boende väntat i flera timmar. Lamin beskriver en händelse som kan sammanfattas på följande sätt:

”Det var en kille en gång som blev nerlagen i området. Då hoppade jag in för att hjälpa honom istället för att ringa polisen. Varför skulle jag vänta på att polisen skulle komma? Jag vet ju inte hur lång tid det hade tagit” - Lamin

Citatet speglar hur Lamin beskriver den ”andra” polisens otillräckliga närvaro. Att Lamin själv fick avvärja bråket ser han som ett bevis på deras nonchalans. Det finns även motstridigheter i informanternas beskrivningar kring den frånvarande ”andra” polisen. Majoriteten av de boende finner att den ”andra” polisen har befunnit sig i området men bara när något har inträffat. Men samtidigt har polismännen varit rädda för området genom att de har suttit kvar i bilarna istället för att ingripa vid brott. Robin berättar om en händelse när det skedde ett inbrott på hans arbetsplats, där det var några ungdomar som bröt sig in för att få tag i värdesaker. Vid senare kontakt med den ”andra” polisen kände Robin att dessa inte tog situationen på allvar. Exempel på detta, illustreras nedan.

”Jag har en dålig erfarenhet av polisen. De har inte varit tillmötesgående. Dom har själva varit rädda för området och de boende. De lämnade aldrig bilarna. Jag fick själv istället kontakta bevakningsbolaget vid inbrott, de i sin tur tog över polisens uppgifter. När man väl ringde polisen hånade de en och tog inte brottet på allvar. När de tillslut kom till platsen var det för sent, men de stannade fortfarande kvar i bilarna nedanför min arbetsplats där inbrottet hade skett. Jag var tvungen att gå ner att möta dom, för de vågade inte komma upp” – Robin

Hur beskriver de boende i stadsdelen sina upplevelser av trygghet/otrygghet i förhållande till områdespolisen?

Trygghet förenat med områdespolis

Majoriteten av informanter har en attityd till områdespolisen som en trygghetsskapande aktör. De boende finner att områdespolisen skapar en trygghet när de finns och bara är i området. Sylvia menar att hon känner sig tryggare genom att hon vet vilka områdespolisen är via namn och utseende. Hon sammanfattar enligt följande:

”När man tidigare har ringt till polisstationen, har man inte haft en aning om vem man har pratat med. Man nu vet man vem man pratar med liksom. Jag har ju deras mobilnummer och ringer direkt om det är något och då vet jag ju att det är

Bert (polisens namn fingerat) som svarar och inte någon annan som jag inte känner” - Sylvia

Hadja uttrycker också sin ökade trygghet i förhållande till områdespolisen.

”Det har varit en hel del problem i mitt bostadsområde med droger. Jag ringde till områdespolisen och talade om detta för dom. De bad mig gå in i lägenheten så att dom som säljer droger inte skulle se mig. Jag ringde Erik (polisens namn fingerat) och han kom direkt med andra områdespoliser. Jag behövde inte vänta länge och de grep dom som sålde droger /.../” - Hadja

Det är inte bara ett igenkännande av områdespolisen som skapar trygghet utan också tillgänglighet och agerande på polisanmälningar. Peter menar att områdespolisens närvaro i förorten bidrar till att personer inte vågar begå brott. Detta märker han då brottsligheten har minskat. Hadja fortsätter och finner att man redan kan se skillnader på ungdomarna i området sedan områdespolisen tillträdde. Detta genom att ungdomarna har blivit lugnare och tryggare i förorten. Tidigare, enligt Hadja, kastade ungdomarna stenar mot polisbilarna men numera talar de med områdespolisen.

Otrygghet förenat med ”annan” polis

Informanterna beskriver en otrygghet i förhållande till den ”andra” polisen. Men de boende redogör för en otrygghet som inte handlar om en rädsla för den ”andra” polisen utan istället en avsaknad av den ”andra” polisen. En tjej, Louise, sammanfattar enligt följande:

”Jag menar tidigare var det inte lika många tjejer och äldre som inte vågade gå ut, i alla fall inte på kvällen. Jag vet att många tjejer och äldre var rädda för att polisen inte fanns i området” – Louise

Ingrid lyfter också fram ett resonemang om den frånvarande ”andra” polisen. Ingrid blev förföljd en gång när hon var på väg hem ifrån arbetet för många år sedan. Som tur var så var det några killar som Ingrid kände som såg mannen som förföljde henne. När vi frågar Ingrid om det hade varit ett alternativ att kontakta polisen, säger hon att det hade tagit för lång tid för dessa att komma till platsen. I och med detta skulle gärningspersonerna hunnit avlägsna sig ifrån området. Än idag tar Ingrid en annan väg till sitt bostadsområde och väljer att inte gå ut på kvällarna på grund utav sin otrygghet.

Onur talar om flera polisanmälningar han har gjort till den ”andra” polisen gällande mopedåkning i hög hastighet, men inget har hänt. Anledningen till att Onur anmälde var för att boende i området kände sig otrygga. Han menar att barnfamiljer inte vågade gå ut då barnen kunde bli påkörda. Onur samtalar vidare om att den ”andra” polisen inte agerade vid polisanmälningar, detta sammanfattas enligt följande:

”Jag har tidigare polisanmält flera gånger mopedkörningen i hög hastighet, men polisen släppte gärningspersonerna direkt efter min anmälan /.../ Jag menar man måste stoppa brotten i början, annars blir det ju bara grövre brott /.../” - Onur

Olika gruppers otrygghet

Ett annat sätt att se på otryggheten är att den varierar mellan grupper. De äldre informanterna berättar om en otrygghet som påverkar val av aktiviteter. Dessa informanter väljer inte att gå ut på kvällstid. De undviker även vissa platser där det inte är mycket personer i rörelse eftersom de anser att det finns en betydligt högre risk att bli utsatt för brott. Dessa informanter förknippar även otryggheten till sjukdomar där en fysisk nedsättning har påverkat deras livsutrymme. Bosse, en äldre informant, skildrar detta nedan.

” /.../ Att kunna skydda sig från brott innebär att man måste vara frisk /.../ Det var länge sedan jag var ute på kvällen. Det skulle aldrig falla mig in att gå ut på kvällen, aldrig i livet” - Bosse

De kvinnliga informanterna tenderar att känna sig mer otrygga än de manliga informanterna. Detta visar sig genom att de kvinnliga informanterna utgår ifrån en otrygghet som kan associeras med frånvarande poliser och brottsutsatthet. De kvinnliga informanterna tycks uppleva en rädsla för att befinna sig i området vid kvällstid om det inte finns poliser närvarande.

Britta, lyfter fram en berättelse, enligt följande:

” Jag undviker de här stället, det är ett speciellt område. När jag väl har varit här har jag inte sett polisen. Det måste vara fler poliser här. Jag skulle aldrig gå av vagnen här och gå till bussen, speciellt inte på kvällen. Om polisen fanns här skulle jag känna mig trygg” - Britta

Till skillnad från de kvinnliga informanterna utgår de manliga istället utifrån hur länge man har varit bosatt i området. De manliga informanter som har bott längst i området tycks vara mest trygga, än de som har bott i området under en kortare tid. Josef sammanfattar berättelserna enligt följande:

” It´s my hood för fan. Jag har växt upp här för fan. Jag skulle inte kunna känna mig annat än trygg” - Josef

Josef fortsätter att samtala om otrygghet och finner att polisen också är en aktör som kan skapa otrygghet. Detta eftersom han tidigare varit kriminell. Josef menar då att det fanns en risk för att ”torska” (risk för att bli anhållen) om polisen skulle befinna sig i området.

Hur beskriver de boende sitt förtroende för områdespolisen?

Attityder till den förstående områdespolisen

Majoriteten av de boende berättar om sin relation till områdespolisen. De anser att områdespolisen behandlat dem med respekt genom att de möter dem på deras villkor. Informanterna menar också att områdespolisen är ”mänsklig”. Detta yttrar sig genom att områdespolisen är som de själva. I och med detta tycks de boende utgå ifrån att områdespoliserna och dem, har en jämbördig relation sinsemellan. Robin sammanfattar enligt följande:

” /.../ I ärenden där man måste namnge gärningspersonen har man inte bara ett namn utan ett ansikte, igenkännande och en personlig koppling. Det måste ha

varit en omöjlighet för polisen eftersom de inte hade en personlig koppling /.../” - Robin

Robin menar att alla inom Polismyndigheten kan ha användning av områdespolisen närvaro i området. Med detta syftar Robin på situationer där man inom Polismyndigheten kan samarbeta mellan olika avdelningar om det finns en misstanke om brott.

I de boendes berättelser utgår man också ifrån att områdespolisen skapar förtroende för områdespolis genom tillgänglighet, agerande och bemötande gentemot de boende. Att områdespoliserna har haft ett respektfullt bemötande, har ökat förtroende för samtliga informanter. Majoriteten av informanterna utgår också ifrån att områdespolisen är tillgänglig och agerande vid polisanmälningar genom att de tar anmälningarna på allvar. Peter, en informant, skildrar detta nedan.

”Jag har snackat med dom flera gånger. De brukar stanna till här på torget och snacka lite skit om ditten och datten. Jag känner dom, jag vet hur de jobbar och deras arbetsmetoder. Brottsligheten har minskat sen dom hit. Områdespoliserna håller ordning och reda i området och det vet jag säkert. Jag vet mina rättigheter och därför skulle jag polisanmäla med glädje” - Peter

Att veta sina rättigheter är något som flera informanter upplever som betydande när det gäller förtroende för polisen. De informanter som inte känner till sina rättigheter berättar om hur man inte känner till processen vid en polisanmälan. Maria, menar att hon tidigare inte har känt till sina rättigheter när det gäller polisanmälningar. Hon sammanfattar enligt följande:

”Information om polisanmälan, hur man gör den och vad man har för rättigheter är något polisen måste arbeta med. Jag hade ett inbrott en gång, men hade ingen aning om att jag kunde kontakta försäkringsbolaget och få pengar för det jag hade förlorat. Nu efter några år vet jag det, men det är ju försent nu. Det var områdespoliserna som berättade det för mig att jag kunde få pengar för det som tjuvarna hade tagit. Men varför kunde ingen sagt det innan?/.../” - Maria

Något annat som informanterna berättar när det gäller förtroendet för områdespolisen är anonymiteten i förhållande till gärningspersonerna. Hadja sammanfattar enligt följande:

”Områdespoliserna skyddar dig. Detta så att de som begått brottet inte vet vem som har ringt till områdespoliserna och polisanmält. Men när det handlar om att polisanmäla så gör jag bara det till områdespolisen, inte den ”andra” polisen. Det skulle jag aldrig göra, aldrig” - Hadja

Att bara polisanmäla till områdespolisen tycks samtliga informanter yttra sig om. Områdespolisens tillgänglighet, agerande, bemötande och framförallt relation med de boende har påverkat att informanterna väljer att polisanmäla till och uppleva ett förtroende för områdespolisen.

Attityder till den ”andra” polisen som bristfällig i förtroendeskapande

Berättelser om våldsamma ingripande har bevittnat Josef på flera sätt. Han lyfter fram hur han byggt upp ett förtroende för den ”andra” polisen. Där han har haft en relation till en polisman som han känt tillit till. Josef säger att polismannen lovade honom skydd och hjälp för att han skulle lämna det kriminella nätverket som han tidigare varit aktiv i. När Josef sedan

bestämmer ett möte med polismannen, där de ska diskutera vilket stöd Josef efterfrågar blir han gripen. Anledningen kan vara att han vid detta tillfälle var efterlyst. Polismannen höll inte sina ord, enligt Josef. Han brydde sig inte om de han hade lovat. Josef menar att polisen inte bara kan bygga upp ett förtroende som sedan ska raseras utan måste hållas hela vägen, han sammanfattar enligt följande:

”De kan inte bara bygga upp ett förtroende som sen ska raseras typ man kan inte liksom, bara slänga det i papperskorgen efter ett tag. Jo man kan säga att det har lett till hur jag har pratar med polisen. Jag har pratat med polisen. När jag väl har pratat med polisen så är frågan hur jag har pratat. Jo, jag har varit trevlig. Men så fort de har vänt ryggen till, så skrattade vi och nöff nöff du vet /.../ Jag hatar polisen. Detta för att de har slagit mig, lovat mig saker som de inte har kunnat uppfylla /.../Jag kommer ihåg när vi stod och kastade stenar mot deras bilar, men det var våran grej, det var vi mot polisen” - Josef

Det som Josef beskriver tycks ligga till grund för den ”andra” polisens arbete i lag och ordning, istället för det preventiva, att Josef lämnar det kriminella bakgrunden. Samtliga informanter berättar även om den ”andra” polisens misstro mot dem. En informant, Martin, förmedlar vidare en bild utav denna polis som misstänksam och hemlighetsfull i sitt bemötande. Martin berättar om en händelse när han var på väg hem ifrån jobbet. Han såg då ett flertal polisbilar och polismän som tittade på honom misstänksamt. Vid detta tillfälle kände Martin att denna polis hade svårt att se om han var en brottsling eller inte. Han menar vidare att alla boende blev behandlade som att de var gärningspersoner vid detta tillfälle. Lamin lyfter också fram ett förtroende för den ”andra” polisen som kan sammanfattas, enligt följande:

” 2001-2003, var man glad att polisen inte var här. Kom dom så undrade man vad de gjorde här. Jag hade några killar efter mig och ringde ett par killar, så var det fixat. Gick snabbare så. De har inte varit efter mig sen dess. Varför skulle jag chansna på polisen? När jag kan fixa det på eget sätt? ” - Lamin

Samtliga informanter menar att den ”andra” polisen varit otillgänglig. Att ringa den ”andra” polisen vid brott verkar ligga långt bort i informanternas historier. Hälften av informanter berättar om egna ingripande i våldsamma situationer på grund utav en frånvarande ”annan” polis. De boende utgår också ifrån att den ”andra” polisen är respektlös i sitt bemötande, genom att de har hånskrattat när de har kontaktat dem vid polisanmälningar av brott. Utefter detta väljer informanterna att inte anmäla till ”den” andra polisen. Bemötandet och den ”andra” polisens otillgänglighet tycks skapat boendes agerande till att inte anmäla till den ”andra” polisen. Men det finns också samband med att boende inte har haft en relation till den ”andra” polisen, vilket har gjort att man inte vill samarbeta med denna polis.

I samtal med de boende talas det även om kriminella nätverk som upplevs som större än den ”andra” polisen. Gunilla sammanfattar, enligt följande:

”Jag tror inte jag har mod till att vittna. Jag är inte tuff nog (skratt). Jag skulle tänka mig noga för. Skulle inte utsätta mig själv eller min familj för någonting. Men vet ju aldrig vad de (familjen) kan bli utsatta för efter en polisanmälan. Jag tänker så här på grund utav rykten man hör. Ryktena kan ju vara att /.../ att andra personer tar lagen i sina egna händer, man vet ju aldrig /.../” - Gunilla

Sammanfattning och diskussion av resultatet

I observationsstudien ville vi först och främst observera områdespolisens synlighet. Resultaten visar att vi inte påträffade områdespoliserna något av de tre tillfällena i förorten. Men dock såg en utav oss uniformerade polismän i området som fotpatrullerade ganska snabbt och att ingen kontakt inleddes med boende. Dock kan vi inte utesluta att poliserna kunde ha varit på väg till något ärende. Vi var i förorten under tre dagar och hade förhoppningar om att påträffa områdespolisen något av tillfällena. Eftersom att Hjällbo och Hammarkullen är ett relativt stort geografiskt område kan områdespolisen ha befunnit sig i området utan att vi påträffat dem. Den enda dagen vi kände oss otrygga var lördagskvällen. Under detta tillfälle upplevde vi att områdespolisens närvaro behövdes eftersom stämningen i området hade förändrats till en högre ljudnivå samt att det dracks alkohol öppet i området. Om områdespolisen hade varit närvarande i förorten tror vi att vi hade känt oss tryggare.

I intervjuerna framkommer det att boende beskriver en närvarande områdespolis och frånvarande "annan" polis. Områdespolisen närvaro har gjort att boende känner igen områdespolisen via namn och utseende. De positiva attityderna hör samman med att områdespolisen ses som naturlig och mänsklig i förorten. Den "andra" polisen frånvaro i form av en rädsla för förorten och "dåliga" bemötande har medfört negativa attityder till den "andra" polisen. Den positiva attityden till områdespolisen yttrar sig genom att de boende upplever en ökad trygghet i förorten eftersom man väljer att gå ut. När det gäller boendes otrygghet handlar det inte om en rädsla för den "andra" polisen utan en avsaknad av denna polis. Förtroendet till områdespolisen kännetecknas av att områdespoliserna är tillgängliga och agerande på polisanmälningar. Samtliga informanter menar också att "respekt" mellan boende och områdespolis är av betydelse. Den positiva attityden till områdespolisen som en förtroendeskapande aktör gör att informanterna väljer att polisanmäla och att delta i en rättsprocess. Förtroendet för den "andra" polisen beskrivs som bristfällig genom att denna "andra" polisen är mistrogen och mistänksam. Den negativa attityden som de boende uttrycker till den "andra" polisen, leder till att de väljer att inte polisanmäla eller eventuellt medverka i rättsprocess.

När det gäller otryggheten skiljer det sig mellan olika grupper. De äldre informanterna tenderar att uppleva sig mer otrygga vid kvällstid än de andra informanterna. De kvinnliga informanterna tenderar att känna sig mer otrygga detta visar sig genom att de utgår ifrån en otrygghet som kan associeras med frånvarande poliser och brottsutsatthet. Till skillnad från de manliga som utgår ifrån hur länge man har varit bosatt i området.

6. ANALYS

Analysen kommer att presenteras utifrån två huvudteman, den ”goda” områdespolisen och den ”negativa andra” polisen. Vi kommer att redogöra för dessa teman utifrån vårt syfte och frågeställningar. Dessa presenteras utifrån de tre komponenter som ingår i attitydbegreppet; *kognitiv, affektiv och beteendemässiga*.

Den ”goda” områdespolisen

Positiva attityder till områdespolisen genom den kognitiva komponenten

Lindholm (2005) menar att det första mötet med en individ utgör basen för *social kategorisering*. Hon anser att det inte tar lång tid förrän vi har bildat oss en uppfattning om vem denna person just är och hur vi därmed bemöter personen. Om vi tänker tillbaka till första gången, uppfattade vi inte denne som en individ utan utefter en gruppstillhörighet till exempel man eller kvinna, ”svensk” eller ”invandrare” (Lindholm, 2005). Den *kognitiva komponenten* omnämns när de boende återger vad de *tror* eller *vet* om områdespolisen (www.ne.se 1). De boende i förorten har en positiv attityd till områdespolisen genom att områdespoliserna är närvarande i området, trygghetsskapande och förtroendeskapande. Informanterna *vet* att områdespolisen är närvarande eftersom man har sett dessa på hästar, motorcyklar, bilar samt till fots. Allt eftersom tenderar de boende att uppleva en ökad trygghet för att man *vet* att områdespolisen griper gärningspersoner och motverkar ordningsstörningar. Informanterna *vet* detta eftersom att de är insatta i områdespolisens arbetsmetoder. När det gäller förtroendet för områdespolisen *vet* de boende att områdespolisen kan bevara deras anonymitet i förhållande till gärningspersonerna samt att områdespoliserna är tillgängliga och agerande. De boende känner även igen områdespolisen genom namn och utseende vilket har skapat en personlig kontakt med dessa. Relationen till områdespolisen yttrar sig då informanterna *vet* att områdespolisen har ett bra bemötande gentemot dem. Slutligen har informanterna kategoriserat områdespolisen som den ”goda” områdespolisen.

Positiva attityder till områdespolisen genom den affektiva komponenten

Den affektiva komponenten innebär vilket *ställningstagande*, positivt eller negativt som boende har gentemot områdespolisen (www.ne.se 1). Informanternas positiva *ställningstagande* till områdespolisen yttrar sig i ett ”vi”, i form av samhörighet och gemenskap. Bauman (1992) finner att attityder uppkommer genom erfarenhet och relation till attitydobjektet i detta fall områdespolisen. Ingruppen präglas utav sammanhållning, beskydd och lojalitet. Ingruppen och ”vi-et” är en upplevelse och känsla som inte nödvändigtvis behövs beskrivas i ord utan det är ett känslomässigt band som existerar utan att ”face” to ”face” möten behövs. Ingruppen kan finnas över nationella gränser eller bara inom klasstillhörigheten (Bauman, 1992). Samtliga informanter tenderar att se områdespolisen som dem ”själva”, att dessa poliser tillhör ingruppen, eftersom de är ”mänskliga”. I och med detta blir det naturligt att samtala med områdespolisen. Att områdespolisen inte bara är en myndighet som existerar på ”papper” gör att de ses utifrån sina likheter med en själv.

Vidare har *ställningstagandet* ”för” områdespolisen skapat boendes respektgivande intryck av områdespolisen som sedan har avdramatiserat förhållningssättet till dessa poliser. Sherman (1997) finner att polisens respekt och bemötandet kan yttra sig genom att boende i större utsträckning vill samarbeta med polisen. I en annan studie finner man att områdespolisens bemötande och tillgänglighet också bidrar till ett ökat förtroende (Lien och Zhao, 2010). Vidare kan det positiva *ställningstagandet* till områdespolisen associeras med den informella

kontakten. Denna typ av samtal yttrar sig oftast när poliserna fotpatrullerar (Ashcroft et al. 2003). Kontaktverksamheten som Knutsson och Partanen (1986) diskuterar genomförs likväl på så sätt att polisen samtalar med de boende. Syftet med denna sortens aktivitet är att polisen ska förbättra relationen mellan sig och de boende, vilket mestadels sker vid fotpatrullering. Denna typ av närvaro tycks också skapa positivare attityder till polisen i stort. Eftersom det inte skapas en distans till de boende jämfört med bilpatrulleringen (Knutsson och Partanen, 1986). Men å andra sidan har fotpatrulleringen, enligt Policefoundation (1981), visat att denna närvaro egentligen inte minskar brottsligheten. Men ändå tycks våra informanter uppleva att området känns tryggare, säkrare och att kriminaliteten minskar. De boende i vår studie har även samtalat med områdespolisen när dessa har fotpatrullerat i området. I de boendes beskrivningar av områdespolis, kan vi utgå ifrån att relationen har varit betydande ”för” det positiva *ställningstagandet*.

Positiva attityder till områdespolisen genom den beteendemässiga komponenten

Lindholm (2005) finner att individens kunskap om attitydobjektet (områdespolisen) kan motverka negativa attityder. Medvetenheten om att det negativa attityderna finns kan medföra att man kan se personen bakom gruppstillhörigheten och bortom de stereotypa uppfattningarna. Lindholm (2005) diskuterar Gordon Allports myntade begrepp, kontakthypotes, som innebär att en kontakt med gruppen kan möjliggöra positiva attityder till gruppen, eftersom det kan motverka okunskap. Dessa vardagliga möten kan leda till attitydförändringar om grupperna möts under samma omständigheter och villkor (Lindholm, 2005). I och med att de boende har mött områdespolisen i vardagliga situationer, där det har funnits tid för spontana samtal har detta påverkat boendes positiva *ställningstagande* till områdespolisen. Ekhammar (2007) menar att om negativa attityder ska reduceras bör det finnas en möjlighet till att kunna etablera en relation med attitydobjektet. Relationen ska byggas på en jämlik grund och gemensamma förutsättningar (Ekhammar, 2007). Just områdespolisens ”mänsklighet” tycks vara betydande för de boende även när det gäller etablering av en relation med områdespolisen. Förutsättningarna blir att ingruppen ses som det alternativ eller tillhörighet som blir det enda som kan ses som ”mänskligt” dvs. en själv.

Den så kallade exponeringseffekten betyder att ju oftare man träffar på attitydobjektet, desto bättre tycker man om detta. Generellt är den en vana som understödjer den positiva attityden samt hur många gånger man ser attitydobjektet (Ekhammar, 2007). Attitydobjektet, områdespolisen, närvaro påpekar de boende som något betydande. Exponeringseffekten blir att de boende har sett områdespolisen dagligen, vid olika tidpunkter, vilket har påverkat de positiva attityderna till områdespolisen (Ekhammar, 2007). Områdespolisens respektfulla bemötande, stärker det positiva *ställningstagandet* i exponeringseffekten. Om områdespolisen hade varit hotfull, rädd för området och elak. Anser vi att de boende istället hade haft en negativ attityd till områdespolisen och/eller minskat förtroende.

Den sistnämnda av dessa tre komponenter, den *beteendemässiga*, utgår ifrån individens *resurser till att agera* gentemot områdespolisen (www.ne.se 1). Bilden som de boende delar bärs upp utav att de känner sig trygga, eftersom de *vet* eller *tror* att områdespolisen, agerar, är tillgängliga och minskar brottsligheten av den orsaken att personer inte vågar begå brott. Ställningstagande till den ”goda” områdespolisen leder till *resurser att agera*, genom att man vågar gå ut på grund av områdespolisens ”beskydd” och lojalitet, som ingruppen kännetecknas av (Bauman, 1992). Områdespolisens ”goda” bemötande gentemot informanterna, som grundar sig i respekt sinsemellan, ökar informanternas förtroende för områdespolis. Tillgänglighet och agerande på polisanmälningar skapar även förtroende, enligt

de boende. De boende *vet* också att områdespolisen även kan bevara anonymiteten vid polisanmälan samt gripa gärningspersoner. Men dock kan det finnas en rädsla för repressalier ifrån kriminella nätverk som kan hindra de boende från att polisanmäla, ställa upp som målsägande eller vittna. Men trots detta möjliggör boendes positiva attityder och *ställningstagande* ”för” områdespolisen ett deltagande i rättsprocessen. Genom att de boende *vet* och *tror* att områdespolisen agerar och är tillgängliga vid polisanmälningar skapar det *resurserna till att agera*. De boende väljer att polisanmäla vid brott till dessa poliser.

Den ”negativa andra” polisen

Negativa attityder till den ”andra” polis genom den kognitiva komponenten

Det finns en ”annan” polis som attitydobjekt som informanterna redogör för. Vad som beskrivs är värderingar ”emot” attitydobjektet, den så kallade ”andra” polisen. De boende har inte definierat den ”andra” polisen. Det kan vara en ordningspolis, piketpolis eller någon annan form av polis.

Den *kognitiva komponenten* omnämns när de boende återger vad de *tror* eller *vet* om den ”andra” polisen (www.ne.se 1), dvs. poliser som inte är områdespolisen. De boende *vet* att den ”andra” polisen är frånvarande eftersom de inte har kommit till förorten vid ett flertal polisanmälningar. Genom detta skapar den ”andra” polisen otrygghet eftersom de boende *vet* och *tror* att denna polis är frånvarande och därmed inte befinner sig i området. De boende tydliggör att de inte är rädda för dessa poliser utan istället upplever en avsaknad av denna polis. Törnkvist (2001) kritiserar de kraftfulla polisinsatserna under 1990 - talet som uppstod när något hade inträffat i förorten. Vidare fanns det även en rädsla hos polisen att lämna polisbilarna, vilket ledde till att man inte mötte boende på dess egna villkor. 1997 skickade polisen tjugo bilar på ett larm. Törnkvist (2001) menar att detta kan likna en ”amerikansk film” och att det inte är konstigt att polisen inte kunde komma till rätta med gemenskapen i Hjällbo och Hammarkullen (Törnkvist, 2001). Informanterna anser också att de *vet* att den ”andra” polisen är misstänksam och misstrogen i sitt bemötande vilket gör att de upplever ett lägre förtroende. Av den orsaken att det har varit svårigheter att bedöma och urskilja om boende är en brottsling eller inte. Björk (2006) lyfter fram Goldsmith, Finnstad och Reiner diskussion om polisens uppgift att vara misstänksam. De menar att allmänhetens skepsis förstärks när det ingår i polisens uppgift att vara misstänksam (Björk, 2006). Westin och Nilsson (2009) lyfter fram att ett förtroende kan reduceras beroende på polisens bemötande. Om polismännens bemötande är negativt gentemot boende genom, fysiskt våld, nonchalant uppträdande och inte tar polisanmälningar på allvar, kan detta medföra en negativ attityd till polismyndigheten i sin stora helhet (Westin och Nilsson, 2009).

Enligt stämplingsteorin finner man att uppfattningen om en individ kan medföra en stämpling och därmed påverka individen i en sådan riktning att denne själv, bekräftar sig utifrån tillskrivningen (Goffman, 1968). Med detta resonemang kan man utgå från att boendes trygghet och förtroende av och till den ”andra” polisen kan reduceras. Dels för att stämplingen kan föra med sig ett tänkande, i vår mening kring, den ”andra” polisen. Såsom, polisen känner ingen ”tillit” till mig så varför ska jag (boende) uppleva förtroende för dem? Eller den ”andra” polisen befinner sig inte i området, av rädsla. Så varför ska jag (boende) uppleva mig trygg i området? Vidare kan detta i sin tur leda till ett avståndstagande gentemot den ”andra” polisen på grund av denna polisens stämpling. Men vi anser även att de boende stämplar denna polis i en negativ riktning. Detta eftersom man kategoriserar den ”andra” polisen utifrån att alla ”andra” poliser är som deras handlingar, dvs. inte närvarande i området och därmed skapar

otrygghet. Vilket leder till stereotypiska förställningar och förenklade kategoriseringar av denna polis (Ekhammar, 2007).

Negativa attityder till den ”andra” polisen genom den affektiva komponenten

Det som boende tror eller *vet* om den ”andra” polisen påverkar den affektiva komponenten, dvs. vilket *ställningstagande* man har gentemot den ”andra” polisen, positivt eller negativt (www.ne.se 1). Bilden som presenteras i informanternas berättelser är ett avståndstagande och exkludering av denna polis, genom att ”de inte är som oss”, dvs. mänskliga och respektfulla. Informanterna diskuterar utifrån ett perspektiv som kan associeras med en beskrivning av begreppet ”vi” och ”dem”. De boende ser sig själva som mänskliga, som kan förknippas med gemenskap och tillhörighet medan den ”andra” polisen ses som ”omänsklig” som ställer sig utanför gemenskapen (Bauman, 1992). Precis som de boende upplever sig stigmatiserade av den ”andra” polisen, påbörjar de själva liknande stigmatiseringsprocesser gentemot dessa poliser. Vilket lätt kan leda till konflikt upptrappning mellan boende och denna polis. Sernhede (2002) menar att ett område kan bli stigmatiserat genom att de boende i området ses som misslyckade eller andra klassens medborgare. Den territoriella stigmatiseringen leder både till en diskriminering av de boende men skapar även motsättningar inom och utanför området (Sernhede, 2002).

Informanterna finner att den ”andra” polisens närvaro i vissa situationer, kan ha skapat en otrygghet eftersom man inte har vetat varför denna har befunnit sig i området. Holgersson (2008) menar att det inte räcker att allmänheten bara ser en polisbil utan man vill också veta varför den befinner sig i området. Det är sällan allmänheten kan få svar på den frågan, enligt Holgersson (2008). Han anser att individen då kan hitta egna förklaringar till polisens närvaro, som till exempel, nu har det inträffat något igen? Holgersson (2008) finner att detta snarare skapar en ”otrygghet”. Det som uppfattas av informanterna som trygghetsskapande genom att de vill att den ”andra” polisen ska öka sin närvaro, tycks det också uppfattas som något otryggt, eftersom de boende relaterar närvaron med att något särskilt har inträffat. Informanterna redogör för de *ambivalenta attityderna*, som för övrigt ses utifrån, positiva och negativa känslor till ett och samma attitydobjekt. Här upplevs attityderna samtidigt (Ekhammar, 2007).

Informanterna *ställningstagande* ”emot” den ”andra” polisen kan likaså spegla sig i det som Ashcroft et al (2003) lyfter fram om den formella relationen. Här skildrar informanterna något som kan beskrivas som en formell relation till den ”andra” polisen. Den formella kontakten, såsom mottagande av polisanmälningar vid polisstationen istället för den informella som sker i samtal med de boende. Ashcroft et al, menar att kontakt som har tagits formellt, ökar en negativ attityd till den ”andra” polisen. En förklaring kan vara enligt vår uppfattning att den formella kontakten framförallt inte är detsamma som en personlig kontakt med ett igenkännande eftersom de boende inte vet vilken polisman man talar med. Motsatsen kan också bli att boende istället upplever en ökad risk att bli utsatt för brott, att ordningsstörningar ökar samt att sammanhållningen i området minskar, istället för en minskad risk om en informell kontakt hade tagits (Ashcroft et al, 2003). *Ställningstagandet* ”emot” den ”andra” polisen, leder däremot till en ytterligare ”vi” och ”dem” känsla när de boende vet att den ”andra” polisen inte kommer till platsen vid polisanmälningar. När vi genomförde våra observationsstudier under fredags eftermiddagen, såg vi inte någon form av informell kontakt tas av polismännen. De poliserna som vi såg fotpatrullerade ganska snabbt igenom området. Varken polisen eller boende tog kontakt med varandra i form av samtal. Men dock kan vi inte utesluta att dessa poliser kunde ha varit på väg till ett annat ärende.

Negativa attityder till den "andra" polisen genom den beteendemässiga komponenten

Ekhammar (2007) skriver att stereotyper ofta framställs som negativa. Stereotypa föreställningar ingår i det vardagliga livet och uppkomsten är för att underlätta den sociala interaktionen och har sitt fäste oftast i yttre egenskaper. De stereotypa inställningarna grundar sig sedan i en socialkategorisering (Ekhammar, 2007). De boende har kategoriserat den "andra" polisen utifrån stereotyper som; frånvarande, otrygghetsskapande och misstänksamma samt misstroagna. De förenklade tillskrivningar har medfört föreställningar som kan förklaras utifrån att "alla andra" poliser är sådana (Lindholm, 2005).

Den sistnämnda av dessa tre komponenter, *beteendemässiga*, utgår ifrån individens *resurser till att agera* gentemot den "andra" polisen (www.ne.se 1). Attityderna till attitydobjektet, den så kallade "andra" polisen har uppkommit genom den kognitiva komponenten, dvs. vad boende *tror* eller *vet* om denna polis. *Ställningstagandet* "emot" den "andra" polisen yttrar sig i den frånvarande "andra" polisen. Baksidorna i den bristfälliga närvaron har resulterat i boendes kontakt med bevakningsföretag istället för denna polis. Thelin och Svantemark (2005) finner att bevakningsbranschen växer sig allt starkare i Sverige, eftersom polisen blir allt mer frånvarande. Att bevakningsbranschen får ta över allt fler och fler arbetsuppgifter som egentligen tillhör polisens arbetsområde, påvisar en bristande tillit till polisen, enligt Thelin och Svantemark (2005).

De boende förmedlar också ett negativt *ställningstagande* till ett deltagande i en rättsprocess. Informanterna anser att det finns personer som är "högre" än polisen. Informanternas *resurser till att agera* blir att informanterna väljer att inte delta i en rättsprocess, genom att inte polisanmäla till den "andra" polisen, på grund av det negativa ställningstagandet "emot" den "andra" polisen. När det gäller otryggheten utgår informanterna ifrån den frånvarande "andra" polisen. Detta har lett till *agerande* genom att de boende har fått ett begränsat handlingsutrymme, eftersom vissa väljer att inte gå ut vid kvällstid. Otryggheten kan även ses utifrån att de boende, alltid tror att den "andra" polisen befinner sig i området när något särskilt har inträffat. Återigen är otryggheten associerat med brottsligheten och avsaknad av polis och inte en rädsla till den "andra" polisen.

7. SLUTSATSER

Syfte med vår studie var att undersöka *boendes attityder till områdespolisen i Hjällbo och Hammarkullen*. Genom vårt syfte och frågeställningarna kommer vi att presentera vad områdespolisen har lyckats med samt att tänka på för framtiden.

Vad har områdespolisen lyckats med?

Genom att områdespolisen ses som den ”goda” polisen indikerar det, enligt oss, på en möjlig attitydförändring i den specifika förorten. Områdespolisen tillträdde i förorten runt årsskiftet till 2010, vilket innebär att de inte har befunnit sig i området under en längre tid. Men trots detta tycks de boendes attityder förändrats, från ett negativt ställningstagande till ett positivt, till polisen i stort (alla poliser är sådana), tycks ha övergått i, dvs. områdespolisen är inte som alla ”andra” poliser.

Om vi går tillbaka till områdespolisens målsättningar finns det tydliga likheter i dessa och informanternas förväntningar av områdespolis, dvs. ökad närvaro i förorten, trygghets – och förtroendeskapande. Områdespolisen ville genom en relation med boende påverka dem att delta i en rättsprocess. Det vi finner är att områdespolisen har lyckats med ett relationsskapande. Detta eftersom områdespolisen har mött de boende med ett respektfullt bemötande på platser som har skapat en personlig relation. Betydande är också att områdespolisen har mött de boende på dess egna villkor, dvs. utifrån en relation med jämlika förutsättningar. Om vi utgår ifrån att mötet som sker mellan boende och områdespolis. Finns det studier som belyser kontaktens betydelse, dvs. vem som inleder samtalet mellan sinsemellan. Studier visar att om polisen initierar till kontakt tycks det spegla i hög grad negativa attityder till polisen än om boende istället initierar en kontakt. Men i vår studie tycks boendes positiva attityder skapas om områdespolisen inleder en kontakt. Men förutsättningarna är att områdespolisen fortfarande bemöter de boende respektfullt. Den informella kontakten som sker i samtal med de boende kan främja, i vår mening, det personliga och ”mänskliga” i mötet med polisen. Relationsskapandet kan också vara formellt eller informellt. Om relationen bygger på jämlikhet, ”respekt” samt en informell relation skapas även ett förtroende till hela myndigheten man arbetar inom. Att mötas i vardagen tycks vara grunden för en relation.

När det gäller ingruppen, som präglas av samhörighet, gemenskap, mänsklighet och lojalitet, står den i motsättning till utgruppen, dvs. opersonlig, misstrogen, misstänksam och ”omänsklig”, ser vi att det även har skett en förflyttning mellan ingrupp och utgrupp. Tidigare innan områdespolisen tillträdde i området, utgår vi ifrån, att alla poliser tillhörde utgruppen, utifrån de boendes beskrivningar. Men nu verkar det som att områdespoliserna, en liten del av polisverksamheten, ingår i de boendes ingrupp. Det som polisen gör på ”scenen” påverkar attityderna till polisen på olika sätt. ”Scenen” är de möten som sker på gatan mellan medborgare och polis. Om mötet på ”scenen” är respektfullt, hjälpsamt och rättvist och om polisen är villig att förklara varför de befinner sig på platsen, skapar det betydligt positivare attityder. Vi anser att det som områdespolisen har gjort på ”scenen” har bidragit i stor del till attitydförändringar. Andra boende kan se hur områdespolisen samtalar med de boende i förorten. Boendes attityder tycks förstärkas till de positiva i dessa möten mellan boende och områdespolis.

Slutligen anser vi att områdespolisens målsättningar har nåtts ut genom att de boende har fått en förklaring till varför dessa befinner sig i området. Istället för den otrygghet som lyfts fram utav att inte veta varför polisen är i området. Att boende upplever att polisen kan befinna sig i området utan att något har inträffat skapar positivare attityder till polisen. Agerande och tillgänglighet samt igenkännande av områdespolisen, verkar vara en utav de främsta anledningarna till att de boende polisanmäler brott till områdespolisen. Områdespolisen tycks även påverka ett eventuellt deltagande i en rättsprocess, även om det inte finns direkta negativa attityder till rättsväsendet i övrigt i vår studie.

För framtiden

Vår studie visar att förtroende är föränderligt. Boende kan hysa ett bristfälligt förtroende men som samtidigt kan stärkas och förändras till ett deltagande i en rättsprocess. Men förutsättningar måste vara att relationen är långvarig och frekvent och inte av tillfällig karaktär, för att kunna skapa förtroende för Polismyndigheten i sin stora helhet eller andra myndigheter. Något vi finner som problematiskt är det repressiva arbetet, (lag och ordning) som kan försvåra polisens arbete i fråga om förtroendeskapande. Dels för att det ingår i polisen roll att vara misstänksamma, men samtidigt ska det finnas ett gott bemötande gentemot de boende. Men dock anser vi att det blir en utmaning för polisen.

Individens erfarenheter säger oss att attityderna till polisens tjänster inte egentligen har lika stor betydelse som de personliga erfarenheter individer har gjorts av polisen. Medborgarnas positiva erfarenheter tycks och kan leda till ett effektivare och lättare polisarbete. Dessutom finns ett samband mellan polisen dåliga bemötande och att allmänheten inte har en vilja delta i en rättsprocess samt att följa lagen även om polisen inte är i närheten. Vår studie påvisar negativa erfarenheter av relationer. Detta är när informanterna talar om en annan polis. Om tjänsterna inte är av lika stor vikt som erfarenheterna anser vi att den informell kontakt kan vara betydelsefull även för andra myndigheter. Den formella kontakten, utgår ifrån telefonkontakt med polismannen vid polisanmälan eller att boende vänder sig till polisstationen. Men frågan blir då hur man ska arbeta med dessa formella relationer? Eftersom dessa inte går att förbi se. Alternativet blir att den informella kontakten kan vara grunden i relationsskapandet för att senare kunna arbeta med den mer formella kontakten.

Vem den ”andra” polisen är tycks vara svårt att få grepp om. Det är denna polis som de boende inte ser som närvarande i området och som inte är trygghets - och förtroendeskapande. Om det ska ske attitydförändringar, är det betydelsefullt att även se till de negativa attityderna i informanternas berättelser om den ”andra” polisen. Genom detta kan man senare försöka reducera dessa attityder. Dessa negativa attityder uppkommer genom ett dåligt bemötande och skapar en distansering istället för gemenskap. Men vi ser inte detta som den enda förklaringen till de boendes negativa attityder. Utan eventuella ryktesspridningar om den ”andra” polisen kan ha påverkat de negativa attityderna till denna polis. Vi anser att de boende beskriver denna polis med stereotypa föreställningar som har lett till en förenklad bild av denna. Baksidan blir att dessa stereotypa uppfattningar kan ta tid att förändra.

Något annat som områdespoliserna kan arbeta med i framtiden är att öka tryggheten hos vissa grupper, där bland annat kvinnor och äldre. Dessa grupper känner sig framförallt otrygga vid kvällstid eller vid avsaknad av polis. Utifrån vår studie finner vi att ökad närvaro i Hjällbo och Hammarkullen vid kvällstid, kan öka tryggheten bland dessa grupper. Ett annat förslag är att områdespoliserna bör arbeta med att informera om rättigheter av olika slag. Vi menar

framförallt i de sammanhang när det gäller processer vid polisanmälningar samt information om vad som händer därefter.

Slutligen säger tidigare forskning, teorier och begrepp samt de boendes berättelser att det finns en kategorisering som skapar antingen ett ”vi” eller ett ”vi” och ”dem” beroende på vilka attityder som finns gentemot attitydobjektet. Som slutsats frågar vi oss, om man ska göra en begreppsskillnad om poliser som har en lokalanknytning. Vi anser att den sociala kategoriseringen medför skillnader utan att vi egentligen är medvetna om att vi gör dem. Utan det sker omedvetet för att underlätta mötet och dess nya detaljer om individen. I och med detta frågar vi oss om det inte bara kan vara polis eller en polis som är lokaltanknuten. Grunden till att skapa ett ”vi” och ”dem” sker direkt när man stöter på begreppen, enligt vår mening, utan att det egentligen har varit en handling eller erfarenhet av respektive attitydobjekt. Med det vill vi säga att det görs en skillnad mellan närpolis, områdespolis eller polis, eftersom termerna i sig skiljer sig åt. Vidare ser vi att begreppstermer kan gälla såväl andra myndigheter och inte bara Polismyndigheten att ha i bejakande.

Vidare kan vi myndigheter såsom områdespolis och/ eller socialarbetare vara med och bidra till attitydförändringar genom att reducera de negativa attityderna, steg för steg liknande de attityderna som har uppkommit i vår studie. Goda och täta relationer är en förutsättning för en sådan förändring.

Förslag till fortsatta studier

Den genomgång av tidigare forskning som vi har gjort visar framförallt att attityder, oavsett form, dvs. positiva eller negativa är av stor vikt att undersöka. Denna studies resultat pekar på att det finns två framställningar av attityder till attitydobjekten, områdespolis och ”annan” polis. Områdespolisarbetet kan vara en ny arena eller en specifik arbetsmetod som kan bidra till attitydförändringar till polisen i sin helhet i de områden som berörs.

När det gäller vidare forskning skulle en fördjupning kring områdespolisens arbetsmetoder utifrån deras egen synvinkel, hur de själva upplever eventuella förändringar och attityder vara intressant. Att beforska vem den ”andra” polisen tycks vara skulle också vara spännande eftersom det skulle kunna vidga och möjliggöra utvecklingsarbetet inom Polismyndigheten. Överhuvudtaget skulle studier kring den ”andra” polisen möjliggöra ett arbete med den problematik som boende erfar och upplever. Vi skulle även vilja se hur boendes förtroende ”för” områdespolis eller ”emot den andra” polisen, påverkar eventuellt även förtroendet för andra myndighet till exempel socialarbetare etcetera.

LITTERATUR FÖRTECKNING

Litteratur

- Bauman, Zygmunt och Susanne, Almqvist. (1990). *Att tänka sociologiskt*. Göteborg: Korpen.
- Björk, Micael. (2006). *Ordningmakten i stadens periferi*. Eslöv: Bruntus Östlings Bokförlag Symposion AB.
- Dikeç Mustafa. (2007). *Badlands of the republic : space, politics, and urban policy*. Oxford: Blackwell.
- Ekhammar, Bo. (2007). Socialpsykologi: Människan som samhällsvarelse. I Philip Hwang, Ingvar Lundberg, Jerker Rönnerberg och Ann-Charlotte Smedler (red.): *Vår tids psykologi*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Esaiasson, Peter, Gilljam Mikael, Oscarsson Henrik och Wängnerud Lena. (2004). *Metodpraktikan*. Stockholm: Norstedt Juridik AB.
- Goffman, Erving (1968). *Stigma – den avvikandes roll och identitet*. Stockholm; Norstedts Akademiska Förlag. 2007.
- Greene R. Jack och Mastrofski D. Stephen. (1988). *Community policing: Rhetoric or reality*. New York: Praeger Publishers.
- Knutsson Johannes och Partanen Pirjo. (1986). *Vad gör polisen? En jämförelse mellan kvarterspolistjänst och ordningspolistjänst*. Stockholm: BRÅ, 1986:2.
- Kvale, Steinar. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Larsson, Sam. (2005). Kvalitativ metod – en introduktion. I Larsson Sam, Lilja John och Mannheimer Katarina (red.). *Forskningsmetoder i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.
- Lindholm, Torun. (2005). ”Socialpsykologiskt perspektiv: Fördomar och diskriminering – klassiska problem i modern skepnad”. I Diesen, Christian, Lernestedt, Claes, Lindholm, Torun och Pettersson, Tove (red) *Likhet inför lagen*. Köping: Natur och Kultur.
- Lilja, John. (2005). Samhälls- och beteendevetenskapliga skalor. I Larsson Sam, Lilja John och Mannheimer Katarina (red.). *Forskningsmetoder i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.
- Lundén, Ann och Näsman, Elisabet(1973). *Stämplingsprocessen : beskrivning av de utstötta livssituation och självbild : en sociologisk antologi*. Stockholm: Prisma
- Patel Runa och Davidsson Bo. (1994). *Forskningsmetodikens grunder; att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.
- Sernhede, Ove. (2002). *Alienation is my nation – Hip-hop och unga mäns utanförskap i Det Nya Sverige*. Stockholm: Ordfront förlag.

Singer Lawrence.(2004). *Reassurance policing: an evaluation of the local management of community safety*. London: Home Office Research, Development and Statistics Directorate.

Svenning Conny. (2003). *Metodboken*. Eslöv: Lorentz förlag.

Wellemets Granfors, Ulrika. (1997). *Attitydundersökning – ett stöd i förändringsarbetet*. Mölndal: Institutet för verkstadsteknisk forskning.

Opublicerade dokument

”Områdespolisen i Hjällbo och Hammarkullens utkast”. Handlingsplan 1 november 2009 t.o.m. 31 juni 2010” Polismyndigheten i Västra Götalands Län, 2010

Elektroniska källor

Nationalencyklopedin. *Attityd*. 2010-11-15 www.ne.se 1
<http://www.ne.se/attityd>

Nationalencyklopedin. *Attitydundersökning*. 2010-11-15 www.ne.se 2
http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/sve/attitydunders%C3%B6kning?i_h_word=attitydunders%C3%B6kning

Nationalencyklopedin. *Attitydmätning*. 2010-11-15 www.ne.se 3
<http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/attitydm%C3%A4tning>

Police Foundation (1981). *The Newark Foot Patrol Experiment*. Washington DC: Police Foundation. <http://www.policefoundation.org/docs/newark.html>

Polisens hemsida 2011-01-26
http://www.polisen.se/Vastra_Gotaland/sv/Om-polisen/Polisen-i-Sverige/Uppdrag-och-mal/

Vetenskapsrådet. *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Elanders Gotab. 2010-11-11 [Http://www.codex.uu.se/texts/HSFR.pdf](http://www.codex.uu.se/texts/HSFR.pdf)

Avhandlingar

Heber Anna. (2007). *Var rädd om dig! – rädslan för brott enligt forskning, intervjupersoner och dagspress*. Stockolm. Stockholms Universitet Kriminologiska institutionen.

Holgersson, Stefan. (2008). *Spelar arbetsprestation mellan poliser någon egentlig roll?* Växjö. Växjö Universitet.

Törnqvist Anders. (2001) *Till förortens försvar*. Göteborg. Göteborgs Universitet Institutionen för socialt arbete.

Sandstig Gabriella. (2010). *Otrygghetens landskap*. Göteborg. Göteborgs Universitet Institutionen för journalistik, medier och kommunikation.

Rapporter

Ashcroft, J., Daniels, D.J., Hart, S.V. (2003). *Factors That Influence Public Opinion of the Police*, NIJ Research for Practice. Washington DC. US Department of Justice (Office of Justice Programs).

Backenfall Peter. (2007). *Tillit – en strategisk vision för förtroende och prevention* Göteborg. Polismyndigheten i Västra Götaland.

SOU 2006:73. (2006). *Den segregerade integrationen. Om social sammanhållning och dess hinder*. Stockholm.

Brottsförebyggande rådet 2000:4. (2000). *Polisens organisation och verksamhet*. Stockholm. Fritzes.

Brottsförebyggande rådet 2001:5 (2001). *Hur- Var- Närpolis*. Stockholm. Fritzes.

Brottsförebyggande rådet 2007:14 (2007). *Nationella trygghetsundersökningen 2006*. Stockholm: Fritzes.

Estrada, F. och Nilsson, A. (2006). *Segregation och utsatthet för egendomsbrott. Betydelsen av bostadsområdets resurser och individuella riskfaktorer*. Arbetsrapport nr. 5. Institutet för framtidsstudier.

Göteborgs Stads stadskansli.(2006). ”*Beskrivning av Göteborgssamhällets utveckling*”. Göteborg.

Sherman, Lawrence, Denise. Gottfredson, Doris MacKenzie, John Eck, Peter Reuter, och Shawn Bushway.(1998). *Preventing Crime: What Works, What Doesn't, What's Promising*. Report to the U.S. Congress. Washington, D.C.: U.S. Dept. of Justice, 655 pp.

Thelin, Krister och Svantemart, Krister.(2005). *Polis i kris- har kommunerna kraften?*. Stockholm. Timbo.

Ursing, S. och Blomqvist, P (1994) *Kvarters – och närpolisarbete i praktiken*. Rikspolisstyrelsen (RPS). Stockholm.

Westin, Charles och Nilsson, Angela (2009). *Attityd- och bemötandeproblem inom polisen*. Rapport till Rikspolisstyrelsen. HR-749-203/09. Sverige. Stockholm.

Artiklar

Lai Yung-Lien; Jihong Solomon Zhao (2010) *The impact of race/ethnicity, neighborhood context, and police/citizen interaction on resident's attitudes towards the police*. Journal of Criminal Justice 2010 volym 38.

Ling Ren, Liqun Cao, Nicholas Lovrich and Michael Gaffney (2005) *Linking confidence in the police with the performance of the police: Community policing can make a difference*. Journal of Criminal Justice. Vol. 22. Iss. 1 pp 55-66

Skogan G. Wesley (2005) *Citizens satisfaction with police encounters*. Police Quarterly. Vol. 8. Iss. 3 pp 298–321

8. BILAGOR

Bilaga 1

Observations schema

Vad får vi för känsla i området? Känner vi oss trygga/otrygga?

Är områdespolisen i området?

Tid och plats	Fredag eftermiddag	Lördag kväll	Söndag förmiddag
	Hur är stämningen?	Hur är stämningen?	Hur är stämningen?
	Vad gör områdespolisen?	Vad gör områdespolisen?	Vad gör områdespolisen?
Om polisen inte är i området? Varför är inte områdespolisen området?	Behövs områdespolisen i området?	Vad tror vi det har för betydelse för de boende att områdespolisen inte är där?	Vad får vi för känsla av att områdespolisen inte är närvarande?

Har du sett områdespolisen i år?

Kan du minnas något särskilt tillfälle? Vad hände?

Vad tänker du om detta? /områdespolisen?

Vad tycker du om deras arbete?

Hur kommer det sig att du tycker så? / alt. På vilket sätt gör de ett bra/dåligt arbete?/ alt. Vad gör de bra/dåligt?

Känner du förtroende för områdespolisen i ditt område? Skulle du ta kontakt med dem för att få hjälp?

(Glöm bara inte att fråga efter konkreta exempel och tankar bakom olika tyckanden.)

Telefonnummer om personen vill medverka i enskild intervju eller gruppintervju:

Tack!

Hej boende!

Vill ni medverka i en undersökning om områdespolisen? Där vi vill prata med er som har tankar, erfarenheter och upplevelser av områdespolisen. Vi kommer att intervjua er enskilt eller i grupp, så om ni känner andra som skulle vara intresserade, så uppskattar vi även deras deltagande. I gruppintervjuerna så finns det möjlighet att vara med de man känner.

Syftet med vår studie är att undersöka boendes attityder till områdespolisen i Hjällbo och Hammarkullen.

Det är er bild som vi vill ta del utav, vad ni tycker, känner samt varit med om. Det är ni som sitter på kunskapen och vet bäst!

Vi är två socionomstudenter som studerar på Göteborgs Universitet. Vi ska under hösten genomföra en C-uppsats, där detta material kommer att komma till användning. Vi garanterar er anonymitet, vilket innebär att era namn och andra igenkännanden inte kommer att vara med i studien. Ni kan även välja att inte svara på frågor eller tacka nej till att delta när som helst.

Vi hoppas att ni vill medverka i studien. Ni kan jättegärna höra av er till oss på e-post eller telefon om ni vill vara med eller ha mer information.

Med vänlig hälsningar

Ingela Svensson
X@hotmail.com
07X

Rita Falkenberg
X@hotmail.com
07X